

Pengajian Am (900/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 42 845 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 52.16%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	4.91	2.87	6.84	8.33	9.12	9.94	10.15	9.71	8.91	17.77	11.45

RESPONS CALON

BAHAGIAN A: Aneka Pilihan

Kunci jawapan

Nombor Soalan	Kunci Jawapan	Nombor Soalan	Kunci Jawapan	Nombor Soalan	Kunci Jawapan
1	A	6	B	11	A
2	A	7	A	12	D
3	C	8	C	13	B
4	D	9	D	14	B
5	C	10	C	15	C

Komen am

Terdapat 27 calon mendapat markah tertinggi, iaitu 15 markah dan 136 calon mendapat markah terendah, iaitu 0 markah.

Dua soalan, iaitu soalan nombor 3 dan soalan nombor 7 ialah soalan beraras sukar bagi calon kerana kurang daripada 39% calon yang dapat menjawabnya dengan betul. Soalan-soalan lain ialah soalan beraras sederhana bagi calon, iaitu antara 40% hingga 79% calon dapat menjawab soalan-soalan tersebut.

BAHAGIAN B DAN C: Struktur dan Esei

Komen am

Aspek yang diuji dalam kertas peperiksaan penggal ini adalah berkaitan dengan negara Malaysia dan hubungannya dengan negara serantau dan antarabangsa. Secara keseluruhannya, mutu jawapan calon adalah pada tahap sederhana. Jawapan yang diberikan oleh calon memberikan gambaran bahawa terdapat calon yang gagal dalam menguruskan dan membahagikan masa dengan baik sewaktu menjawab soalan peperiksaan sehingga calon tidak dapat menjawab tiga soalan dengan sempurna dalam tempoh dua jam yang ditetapkan.

Bagi bahagian B, calon kurang berupaya untuk mentafsir tugasannya dengan baik. Calon juga kurang memberikan perhatian kepada kehendak soalan. Hal ini menyebabkan ada dalam kalangan calon yang membuat perbandingan antara Malaysia dengan negara lain, sedangkan calon tidak dikehendaki berbuat demikian. Bagi soalan nombor 17, ada calon yang didapati menyenaraikan pola perubahan, sedangkan yang dikehendaki oleh soalan ialah pola bandingan. Calon juga didapati kurang berupaya untuk menjelaskan idea-idea yang dikehendaki berkaitan dengan pelaburan asing negara.

Bagi Bahagian C, kebanyakannya calon didapati gagal memahami maksud istilah-istilah tertentu dalam soalan, seperti istilah “misi kemanusiaan”, “keldai dadah”, dan “risiko”. Hal ini menyebabkan jawapan calon tidak tepat.

Secara keseluruhannya, aspek perancangan jawapan calon perlu dipertingkatkan. Walau bagaimanapun, dari segi format penulisan eseи menampakkan perubahan yang menggalakkan, iaitu adanya perenggan pengenalan, perenggan isi, dan perenggan kesimpulan atau penutup. Sungguhpun demikian, ada dalam kalangan calon yang dipotong markah kerana menulis eseи melebihi jumlah perkataan yang ditetapkan atau calon gagal menyiapkan eseи yang ditulis.

Dari segi penggunaan bahasa dalam penulisan, terdapat kelemahan dari segi, struktur ayat, penggunaan istilah, ejaan, dan tanda bacaan. Ramai calon yang memperoleh markah 1 hingga 2 dalam aspek bahasa.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN B: Soalan Struktur

Soalan 16

Soalan ini menghendaki calon menghuraikan sumbangan Malaysia terhadap pengeluaran minyak sawit dunia dari tahun 2000 hingga tahun 2010 berdasarkan maklumat dalam jadual yang diberikan, dan menjelaskan faktor-faktor yang mempengaruhi pengeluaran minyak sawit Malaysia. Jawapan calon sepatutnya hanya merujuk Malaysia, namun terdapat calon yang merujuk kepada semua negara yang terdapat dalam jadual yang diberikan. Terdapat calon yang tidak menyatakan isi atau idea tetapi terus memberikan huraian kepada data.

Selain itu, terdapat calon yang menyenaraikan faktor yang mempengaruhi pengeluaran minyak sawit Malaysia yang kurang tepat, seperti permintaan yang tinggi dan kualiti kelapa sawit yang baik. Ramai juga calon yang terlupa akan perkataan “sumbangan” dan sebaliknya hanya menyatakan perkataan “pengeluaran” dalam jawapan mereka. Hai ini menyebabkan jawapan calon tidak diterima kerana tidak menepati kehendak soalan.

Jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan sumbangan Malaysia terhadap pengeluaran minyak sawit dunia dari tahun 2000 hingga tahun 2010 ialah sumbangan terbesar Malaysia pada tahun 2000 dan 2005. Sumbangan kedua terbesar Malaysia pula pada tahun 2010. Sumbangan Malaysia terhadap pengeluaran minyak sawit dunia semakin meningkat. Bagi jawapan untuk faktor-faktor yang mempengaruhi pengeluaran minyak sawit Malaysia pula, jawapan yang sepatutnya ialah faktor teknologi, cuaca, keluasan kawasan penanaman, serangan penyakit, dan harga pasaran antarabangsa.

Soalan 17

Soalan ini menghendaki calon membandingkan aliran masuk Pelaburan Langsung Asing (FDI) ke negara terpilih antara tahun 2007 dengan tahun 2008 berdasarkan maklumat dalam jadual yang diberikan, dan memberikanuraian bagaimana sesebuah negara dapat meningkatkan FDI ke negara tersebut. Kebanyakan calon mengemukakan pola perubahan dan bukannya pola bandingan seperti yang dikehendaki oleh soalan. Terdapat calon yang membuat perbandingan mengikut tahun, iaitu tahun 2007 dengan tahun 2008. Ada juga calon yang membuat perbandingan nilai FDI sesebuah negara dengan rujukan kepada negara dan bukannya kepada tahun.

Sungguhpun banyak calon berupaya untuk menghuraikan bagaimana sesebuah negara dapat meningkatkan FDI ke negara tersebut, namun terdapat calon yang salah faham dengan maksud FDI. Mereka beranggapan bahawa FDI merupakan pelaburan dari Malaysia ke luar negara.

Jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan membandingkan aliran masuk Pelaburan Langsung Asing (FDI) ke negara terpilih antara tahun 2007 dengan tahun 2008 ialah nilai tahun 2007 lebih tinggi daripada nilai tahun 2008, iaitu melibatkan Kesatuan Eropah, Singapura, Thailand, dan Malaysia; nilai tahun 2008 lebih tinggi daripada nilai tahun 2007, iaitu melibatkan negara Amerika Syarikat, India, Jepun, Indonesia, dan Vietnam; nilai paling besar atau paling tinggi antara atau pada tahun 2007 dan 2008, iaitu Kesatuan Eropah; dan nilai paling kecil antara atau pada tahun 2007 dan 2008, iaitu Vietnam (2007) dan Indonesia (2008).

Bagi jawapan untuk bagaimana sesebuah negara dapat meningkatkan FDI ke negara tersebut, jawapan yang sepatutnya adalah menawarkan tenaga kerja yang murah dan terlatih, mempromosikan peluang pelaburan, menyediakan infrastruktur yang baik, memastikan situasi politik yang stabil dan mengamalkan tadbir urus baik, menggubal dasar pelaburan, dan menawarkan pinjaman kewangan tempatan yang fleksibel.

BAHAGIAN C: Solan Esei

Soalan 18

Soalan ini menghendaki calon memberikan sebab Malaysia sering terlibat dalam misi penghantaran bantuan kemanusiaan kepada mangsa bencana alam di luar negara, dan masalah yang dihadapi oleh Malaysia untuk menjayakan misi tersebut. Pengetahuan calon tentang penglibatan Malaysia dalam misi kemanusiaan agak terbatas. Ada calon yang tidak faham maksud misi kemanusiaan.

Jawapan calon yang berkaitan dengan masalah yang dihadapi oleh Malaysia untuk menjayakan misi penghantaran bantuan kemanusiaan kepada mangsa bencana alam di luar negara juga kurang memuaskan. Kebanyakan calon dapat mengemukakan masalah yang dihadapi oleh Malaysia untuk menjayakan misi tersebut, tetapi huraian yang calon kemukakan agak umum dan kurang jitu.

Jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan sebab Malaysia sering terlibat dalam misi penghantaran bantuan kemanusiaan kepada mangsa bencana alam di luar negara ialah adanya perasaan tanggungjawab sosial, adanya kerjasama dan sokongan pertubuhan bukan kerajaan (NGO) atau sukarelawan, memiliki kepakaran dalam kerja sosial, dan menzahirkan komitmen (kerajaan atau NGO) dalam organisasi antarabangsa yang disertai, manakala jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan masalah yang dihadapi oleh Malaysia untuk menjayakan misi tersebut ialah ancaman atau risiko keselamatan atau kesihatan, kos yang tinggi, kerentah birokrasi, dan sikap tidak tegas Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).

Soalan 19

Soalan ini menghendaki calon membincangkan sebab kes wanita Malaysia yang dijadikan sebagai “keldai dadah” oleh sindiket dadah antarabangsa terus meningkat dan risiko yang mungkin timbul jika permasalahan ini tidak ditangani dengan segera. Soalan ini agak popular dalam kalangan calon. Namun begitu, pengetahuan calon tentang sebab wanita Malaysia dijadikan “keldai dadah” dan risiko yang dihadapi sekiranya masalah ini tidak ditangani adalah lemah.

Calon gagal menyatakan isi atau idea dengan jelas. Hal ini menyebabkan jawapan calon ditolak. Selain itu, ramai juga calon yang tidak faham maksud “keldai dadah” dan “risiko”. Rata-rata calon menyamakan “risiko” dengan “kesan”. Ada juga calon yang membincangkan langkah untuk mengawal wanita Malaysia daripada dijadikan sebagai “keldai dadah” oleh sindiket dadah antarabangsa. Hal ini tidak dikehendaki dalam jawapan calon.

Jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan sebab kes wanita Malaysia yang dijadikan ‘keldai dadah’ oleh sindiket dadah antarabangsa terus meningkat ialah cara mudah memperoleh kemewahan, terpedaya dengan kekasih, teman, atau ejen, menyalahgunakan kemudahan teknologi komunikasi, dan menganggap beroleh keuntungan yang tinggi. Jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan risiko yang mungkin timbul jika permasalahan ini tidak ditangani dengan segera ialah masa depan sendiri kemungkinan terjejas, nama baik keluarga boleh tercemar, dan imej negara boleh tercalar.

Soalan 20

Soalan ini menghendaki calon membincangkan penemuan dan penjanaan tenaga nuklear yang banyak memberikan faedah kepada manusia, dan risiko penemuan dan penjanaan tenaga nuklear kepada kehidupan sejagat. Calon dapat menjawab faedah penemuan dan penjanaan tenaga nuklear kepada manusia, tetapi tidak banyak calon yang dapat membincangkan perihal risiko tenaga nuklear kepada kehidupan sejagat dengan baik.

Jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan penemuan dan penjanaan tenaga nuklear yang banyak memberikan faedah kepada manusia adalah dalam aspek perubatan atau kesihatan, tenaga, industri, pertanian, tidak mencemarkan alam sekitar, dan pertahanan. Jawapan yang sepatutnya berkaitan dengan risiko penemuan dan penjanaan tenaga nuklear kepada kehidupan sejagat pula ialah alam sekitar tercemar dan termusnah, memudaratkan kesihatan manusia, dan keselamatan terancam.

Bahasa Melayu (910/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 25 939 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 50.29%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	16.15	4.31	0.00	5.12	5.76	12.39	6.56	7.01	6.72	12.52	23.46

RESPONS CALON

BAHAGIAN A: Aneka Pilihan

Kunci jawapan

Nombor Soalan	Kunci Jawapan	Nombor Soalan	Kunci Jawapan
1	A	11	B
2	A	12	D
3	C	13	B
4	A	14	D
5	A	15	B
6	A	16	B
7	B	17	A
8	D	18	D
9	C	19	C
10	D	20	B

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon dalam Bahagian A bagi penggal ini adalah baik. Terdapat enam orang calon yang memperoleh markah penuh, iaitu 20 markah. Sebanyak dua orang calon pula mendapat markah yang terendah, iaitu 1 markah. Berdasarkan respons calon, didapati bahawa kebanyakan soalan merupakan soalan aras sederhana. Namun demikian, soalan 1 dan 20 merupakan soalan yang sukar bagi calon kerana kurang daripada 30% calon dapat menjawabnya dengan betul. Soalan 3, 6, 7, 10, 13, dan 17 pula merupakan soalan aras mudah kerana lebih 80% calon dapat menjawabnya dengan betul.

BAHAGIAN B: Struktur

Komen am

Dalam bahagian ini, calon dikehendaki menjawab semua soalan berstruktur yang diberikan. Markah penuh bagi bahagian ini ialah 45 markah. Secara keseluruhan, prestasi calon dalam Bahagian B adalah sederhana. Kebanyakan calon memperoleh 10 hingga 20 markah sahaja untuk bahagian ini. Banyak calon kehilangan markah kerana mereka tidak dapat menjawab soalan dengan tepat. Selain itu, ada sebilangan calon yang langsung tidak menjawab soalan-soalan tertentu, seperti soalan 21, 22, 29, dan 30. Ada juga calon yang mengemukakan jawapan lebih daripada yang dikehendaki oleh soalan. Namun demikian, hanya jawapan yang pertama sahaja diambil kira walaupun jawapan yang pertama itu salah dan jawapan yang kedua tersebut betul. Hal ini menyebabkan calon tidak mendapat markah.

Komen soalan demi soalan

Soalan 21

Soalan 21(a) menghendaki calon menyatakan sebab petikan yang diberikan bukan sebuah wacana yang utuh. Soalan 21(b) pula menghendaki calon membaiki wacana yang diberikan dalam petikan supaya menjadi sebuah wacana yang utuh.

Jawapan yang sepatutnya bagi soalan 21(a) ialah ayat pertama dengan ayat kedua tidak menunjukkan kaitan idea/kesinambungan idea yang kukuh/tiada koheren. Hanya sebilangan kecil calon dapat menjawab soalan ini, iaitu tidak mempunyai koheren. Sebilangan besar calon mengemukakan jawapan “tiada kohesi dan koheren” atau “ayat ini tidak mempunyai kesinambungan antara kata, frasa, dan ayat”. Jawapan ini tidak tepat kerana wacana yang diberikan mempunyai kohesi.

Bagi soalan 21(b), calon sepatutnya membaiki wacana yang asal dengan menambahkan maklumat yang menjelaskan sebab guru itu dihormati oleh muridnya. Wacana yang dihasilkan mestilah mengekalkan ciri pertentangan idea. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini. Mereka tidak dapat membaiki wacana yang diberikan menjadi sebuah wacana yang utuh. Hal ini berlaku disebabkan oleh calon menyalin wacana yang asal itu semula. Terdapat juga calon yang mengubah kedudukan perkataan atau frasa dalam wacana yang diberikan. Selain itu, wacana yang dibaiki oleh calon tidak mengekalkan ciri pertentangan idea.

Soalan 22

Soalan 22(a) menghendaki calon mengemukakan jenis penanda wacana yang digunakan untuk mewujudkan kesinambungan idea antara ayat (i) dengan ayat (ii). Soalan 22(b) menghendaki calon memberikan contoh bagi penanda wacana yang dinyatakan dalam 22(a). Jawapan yang sepatutnya untuk soalan 22(a) ialah penanda rujukan/rujukan. Sebilangan besar calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Mereka dapat memberikan jenis penanda wacana yang betul, iaitu penanda rujukan. Namun demikian, banyak juga calon yang memberikan jenis penanda wacana yang salah, seperti penanda penghubung tambahan, penanda penghubung pengguguran, dan penanda leksikal.

Jawapan yang sepatutnya untuk soalan 22(b) ialah mereka/sana. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Hal ini demikian kerana ada calon yang memberikan contoh penanda rujukan yang tidak sepadan dengan jawapan bagi soalan 22(a). Terdapat calon yang memberikan contoh penanda wacana yang tidak terdapat dalam ayat (i) dan ayat (ii) yang diberikan dalam soalan. Selain itu, terdapat

calon yang membina ayat lain dan mereka memberikan jawapan berdasarkan ayat yang dibina oleh mereka sendiri. Walaupun contoh penanda rujukan yang diberikan itu betul, iaitu “mereka” atau “sana”, jawapan ini tidak diterima kerana jawapan ini tidak berdasarkan ayat (i) dan ayat (ii) yang diberikan dalam soalan, sebaliknya jawapan tersebut merupakan ayat yang dibina oleh calon sendiri.

Soalan 23

Soalan 23 menghendaki calon menyatakan tiga ciri retorik bagi petikan laras iklan yang diberikan dalam soalan. Jawapan yang sepatutnya bagi soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) Ada penggunaan unsur emosi/pemujukan tidak rasional untuk memujuk pembaca
- (ii) Ada penggunaan unsur penghujahan/pemujukan rasional untuk memujuk pembaca
- (iii) Ada penggunaan aspek psikologi untuk mempengaruhi pembaca
- (iv) Ada pernyataan untuk mengubah pendirian, pandangan, atau kepercayaan pembaca
- (v) Ada penonjolan keistimewaan sesuatu barang yang hendak diketengahkan untuk menarik perhatian pembaca

Hanya sebilangan kecil calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Kebanyakan calon tidak dapat memberikan jawapan yang tepat untuk soalan ini. Hal ini demikian kerana calon mengemukakan jenis retorik sebagai jawapan, seperti retorik pemerian, retorik pendedahan, dan retorik penceritaan. Terdapat calon yang mengemukakan jawapan yang menunjukkan ciri retorik yang bercampur, misalnya retorik pemujukan dan retorik pendedahan. Selain itu, ada calon yang mengemukakan ciri bagi retorik yang lain, bukan ciri retorik pemujukan seperti yang dikemukakan dalam petikan yang diberikan dalam soalan. Jawapan berkenaan salah dan calon tidak diberikan sebarang markah.

Soalan 24

Soalan ini menghendaki calon mengembangkan idea berdasarkan ayat “Malaysia merupakan sebuah negara demokrasi” dengan menggunakan teknik deduksi. Calon sepatutnya menghasilkan suatu wacana yang bertemakan demokrasi dengan menggunakan teknik deduksi, iaitu mengandungi suatu pernyataan umum, dan diikuti oleh sekurang-kurangnya tiga pernyataan khusus. Terdapat sebilangan calon yang dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Mereka dapat menggunakan teknik deduksi dengan betul untuk mengembangkan idea berdasarkan ayat yang diberikan dalam soalan. Namun demikian, kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Hal ini demikian kerana calon mengembangkan idea yang diberikan dengan menggunakan teknik induksi atau teknik eklektik. Ada calon yang memasukkan idea yang tidak relevan, iaitu idea yang tidak berkaitan dengan demokrasi. Kebanyakan calon memberikan idea yang berkaitan dengan perpaduan kaum di Malaysia. Selain itu, terdapat calon yang mengemukakan pernyataan khusus yang tidak mencukupi. Hal ini menyebabkan mereka tidak memperoleh markah penuh untuk soalan ini.

Soalan 25

Soalan 25(a) menghendaki calon memberikan definisi bagi istilah dialek. Jawapan yang sepatutnya ialah dialek merupakan kelainan bahasa/variasi bahasa/perbezaan pertuturan antara beberapa kumpulan penutur yang tinggal di kawasan yang berbeza. Sebilangan besar calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Ada juga calon yang memberikan jawapan yang kurang tepat, iaitu dialek ialah bahasa pertuturan masyarakat atau idiolek individu. Calon tidak memasukkan aspek geografi, kawasan, dan daerah dalam jawapan mereka. Selain itu, ada calon yang tidak menjawab soalan ini langsung.

Soalan 25(b) menghendaki calon menyatakan tiga perbezaan antara dialek Kelantan dengan dialek Perak. Jawapan yang sepatutnya untuk soalan ini ialah (i) sebutan, (ii) kosa kata, (iii) sistem sapaan, (iv) kata ganti nama diri, dan (v) tatabahasa. Calon hanya perlu memberikan tiga daripada mana-mana jawapan (i) hingga (v). Terdapat segelintir calon yang dapat menjawab soalan ini dengan baik dan menepati kehendak soalan. Namun demikian, ada sebilangan calon yang tidak memberikan jawapan berdasarkan kehendak soalan. Mereka tidak mengemukakan aspek perbezaan linguistik, sebaliknya mereka memberikan contoh perbezaan antara dialek. Selain itu, ada calon yang tidak menjawab soalan ini langsung.

Soalan 25(c) menghendaki calon mengemukakan satu contoh untuk setiap aspek perbezaan yang dinyatakan dalam jawapan bagi soalan 25(b) dan memberikan padanannya dalam bahasa Melayu baku. Jawapan yang diberikan mestilah berpadanan dengan aspek perbezaan yang dinyatakan dalam jawapan bagi soalan 25(b). Contoh jawapan untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) Sebutan:
  - Sebutan [a] bagi bahasa baku, [ə] bagi dialek Perak, atau
  - Sebutan [n] atau [ŋ] bagi bahasa baku, digugurkan dalam dialek Kelantan
- (ii) Kosa kata:
  - Kosa kata “saya” bagi bahasa baku, “teman” bagi dialek Perak, atau
  - Kosa kata “saya” bagi bahasa baku, “ambo” bagi dialek Kelantan
- (iii) Sistem sapaan
  - Sistem sapaan “nenek” bagi bahasa baku, “opah” bagi dialek Perak, atau
  - Sistem sapaan “nenek” bagi bahasa baku, “tok” bagi dialek Kelantan
- (iv) Tatabahasa
  - Dialek Perak: Moh kipoh (Mari pergi ke Ipoh.), atau
  - Dialek Kelantan: Bakpo mari doh? (Mengapa sudah datang?)

Sebilangan besar calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Hal ini demikian kerana calon memberikan contoh dialek yang salah. Selain itu, calon tidak dapat mengemukakan contoh perbezaan aspek linguistik seperti yang dinyatakan dalam jawapan bagi soalan 25(b). Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan 25(b) dengan betul dan hal ini menyebabkan jawapan yang diberikan dalam soalan 25(c) juga salah. Kelemahan calon yang lain ialah mereka tidak memberikan padanan contoh dalam dialek dengan bahasa Melayu baku. Bagi calon yang mengemukakan contoh bagi aspek perbezaan sebutan, mereka tidak menggunakan tanda kurung siku dan lambang fonetik untuk menunjukkan perbezaan bunyi atau sebutan antara kosa kata dialek dengan bahasa Melayu baku. Hal ini menyebabkan mereka tidak mendapat sebarang markah.

Soalan 26

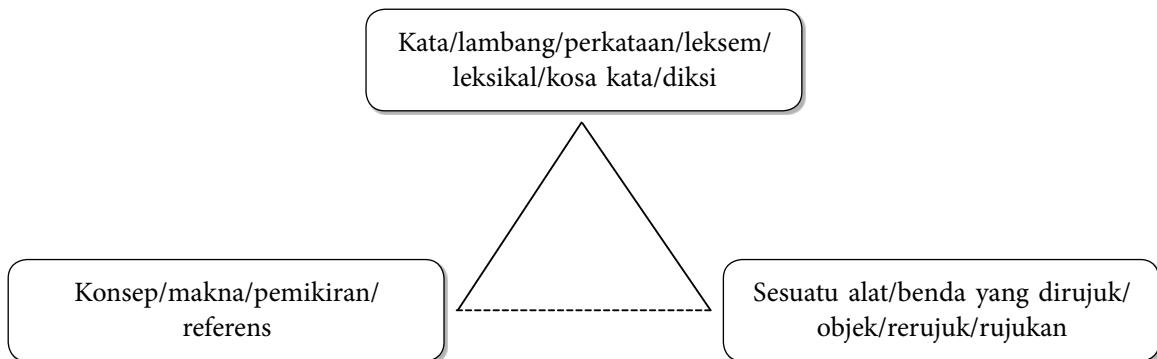
Soalan ini menghendaki calon menyatakan dua perbezaan antara laras bahasa iklan dengan laras bahasa resipi. Calon sepatutnya mengemukakan perbezaan yang setara antara kedua-dua laras berdasarkan aspek kandungan, kosa kata, jenis ayat, golongan kata, atau tujuan penggunaannya. Jawapan yang sepatutnya bagi soalan ini adalah seperti yang berikut:

	<i>Laras bahasa iklan</i>	<i>Laras bahasa resipi</i>
(i)	Laras iklan mengandungi maklumat tentang sesuatu produk atau perkhidmatan.	Laras resipi mengandungi huraian cara atau langkah yang berturutan/mengandungi huraian tentang masakan.
(ii)	Laras iklan banyak menggunakan kosa kata yang bersifat emotif.	Laras resipi menggunakan kosa kata yang berkaitan dengan bidang masakan.
(iii)	Laras iklan mengandungi pelbagai jenis ayat.	Laras resipi banyak menggunakan ayat perintah.

Tiada calon yang dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Hal ini demikian kerana calon mengemukakan perbezaan yang tidak setara antara kedua-dua laras, contohnya ciri kosa kata dibandingkan dengan jenis ayat. Terdapat calon yang mengemukakan perbezaan dengan menggunakan kata “ya” dan “tidak”, contohnya: “laras iklan mengandungi unsur pemujukan” manakala “laras resipi tidak mengandungi unsur pemujukan”. Selain itu, ada calon yang tidak menjawab soalan ini langsung.

Soalan 27

Soalan ini menghendaki calon melengkapkan segi tiga semiotik Odgen dan Richards (1923) yang diberikan. Jawapan yang sepatutnya untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Namun demikian, ada calon yang mengemukakan jawapan yang betul, tetapi jawapan berkenaan bertukar tempat. Ada juga calon yang memberikan jawapan yang tidak tepat, umpamanya jawapan berupa hiponim (contohnya Myvi, Proton, dan Toyota), plot (contohnya permulaan, perkembangan, dan peleraian), atau semantik (contohnya makna, denotatif, dan konotatif). Selain itu, ada calon yang tidak menjawab soalan ini langsung.

Soalan 28

Soalan ini menghendaki calon membina dua ayat dengan menggunakan perkataan “datuk” untuk menunjukkan peluasan makna. Calon sepatutnya membina ayat yang betul dengan menggunakan perkataan “datuk” yang membawa maksud gelaran kurniaan dan lelaki yang sudah mempunyai cucu. Banyak calon dapat membina ayat yang betul, seperti yang dikehendaki oleh soalan. Namun demikian, ada sebilangan kecil calon yang tidak mendapat markah penuh bagi soalan ini kerana mereka mengemukakan dua ayat dengan menggunakan perkataan “datuk” yang membawa makna yang sama.

Soalan 29

Soalan ini menghendaki calon memberikan contoh untuk dua pernyataan yang diberikan, iaitu:

- Mempunyai makna selapis
- Menjadi prinsip atau pegangan hidup sekelompok masyarakat di Semenanjung Malaysia

Untuk (a), calon sepatutnya memberikan mana-mana contoh peribahasa yang mempunyai maksud tersurat. Untuk (b) pula, calon sepatutnya memberikan mana-mana contoh perbilangan yang digunakan di Semenanjung Malaysia, terutamanya di Negeri Sembilan. Hanya sebilangan kecil calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Sebilangan besar calon tidak dapat menjawab soalan ini. Calon mengemukakan peribahasa yang mempunyai makna dua lapis (makna tersirat) bagi (a). Kebanyakan calon mengemukakan jawapan yang salah bagi (b), kerana jawapan berkenaan merupakan pernyataan umum ataupun slogan.

Soalan 30

Soalan ini menghendaki calon mengubah ujaran yang berikut kepada bentuk bahasa yang lebih sopan dan bertatasusila.

Oi, apa kau membantu kat situ? Jangan curi tulang! Nanti kita orang pun kena, kau tau tak?

Jawapan yang sepatutnya untuk soalan ini ialah:

Mengapa kamu diam sahaja di situ? Janganlah kamu curi tulang. Tahukah kamu, kami juga akan menerima akibatnya?

Hampir semua calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan betul. Ada calon yang menyalin petikan asal semula. Selain itu, ada juga calon yang tidak menjawab soalan ini langsung.

Soalan 31

Soalan 31(a) menghendaki calon menyatakan rujukan kehormat bagi individu yang dinyatakan dalam petikan yang diberikan. Jawapan yang sepatutnya bagi soalan ini ialah “Yang Berbahagia”. Banyak calon dapat memberikan jawapan yang tepat bagi soalan ini.

Soalan 31(b) menghendaki calon menyatakan empat faktor yang menentukan rujukan kehormat dalam bahasa Melayu. Jawapan yang sepatutnya untuk soalan ini ialah (i) gelaran warisan, (ii) gelaran kurniaan ikhtisas, (iii) gelaran kurniaan kerajaan, (iv) gelaran keagamaan, dan (v) jawatan/pangkat yang dipegang oleh seseorang. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Namun demikian, ada calon yang mengemukakan jawapan yang terlalu umum, misalnya bagi gelaran kurniaan ikhtisas, jawapan yang diberikan ialah pendidikan. Bagi gelaran warisan pula, jawapan yang dikemukakan ialah keturunan atau keluarga.

Soalan 31(c) menghendaki calon mengemukakan rujukan kehormat bagi (i) Mufti, (ii) Senator, (iii) Timbalan Perdana Menteri, dan (iv) Wakil Rakyat yang menganggotai Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri. Jawapan yang sepatutnya bagi soalan ini ialah (i) Sahibul-Samahah/Sahibus-Samahah, (ii) Yang Berhormat, (iii) Yang Amat Berhormat, dan (iv) Yang Berhormat. Sebilangan besar calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Secara keseluruhannya, ada calon yang dapat menjawab soalan 31 ini dengan tepat. Calon ini mendapat markah penuh, iaitu 10 markah untuk soalan ini.

Bahasa Arab (913/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 1348 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 40.43%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	4.97	3.56	2.23	5.56	6.83	5.49	11.79	7.64	8.09	7.71	36.13

RESPONS CALON

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon pada penggal ini adalah lemah. Terdapat seorang calon yang memperoleh markah tertinggi, iaitu 36 markah daripada markah penuh 50 markah dan enam orang calon memperoleh markah terendah, iaitu satu markah.

Secara umumnya, prestasi calon dalam bahagian meringkaskan karangan dan sastera adalah lemah. Berdasarkan respons calon, satu soalan, iaitu soalan 2 ialah soalan yang beraras mudah. Soalan 1 dan soalan 3 pula ialah soalan aras sederhana, manakala soalan 4 dan soalan 5 ialah soalan aras sukar.

Secara keseluruhannya, jawapan calon adalah lemah, terutama dalam bahagian *Adab* dan *Nusus*. Kebanyakan calon kurang memahami kehendak sebenar soalan. Mereka memberikan jawapan yang lain daripada yang dikehendaki.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN I: Kefahaman

Soalan 1

Soalan (a), menghendaki calon meringkaskan teks yang diberikan sehingga bilangan perkataannya tidak melebihi 60 patah perkataan. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan betul. Mereka sukar untuk memahami teks yang diberikan walaupun bahasa dan perkataan yang digunakan adalah sederhana kesukarannya. Kebanyakan calon hanya memetik mana-mana ayat dan mencantumkannya dengan ayat dari bahagian lain untuk dijadikan jawapan. Calon sepatutnya mengeluarkan isi-isi penting terlebih dahulu sebelum mengolahnya menjadi satu rumusan dengan menggunakan gaya bahasa mereka sendiri. Soalan (b) pula menghendaki calon membincangkan pendapat penulis yang mengatakan bahawa peraturan demokrasi tidak bertentangan dengan peraturan Islam. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini. Mereka hanya menyalin beberapa ayat daripada perenggan tersebut untuk dijadikan jawapan. Hal ini disebabkan calon kurang menguasai pembendaharaan kata bahasa Arab. Calon sepatutnya memahami kandungan teks dalam perenggan tersebut sebelum menerangkan perkara yang difahami itu dalam jawapannya.

BAHAGIAN II: Saraf**Soalan 2**

Soalan (a) menghendaki calon memberikan *muthanna* dan *jama'* bagi perkataan-perkataan yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini, terutama perkataan (مددير) dan (أب). Soalan (b) pula menghendaki calon membawakan *sighah mufrad* bagi perkataan-perkataan yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab empat daripada lima perkataan yang diberikan. Sementara bagi perkataan (أحباء), kebanyakan calon gagal untuk mengejanya dengan betul. Hal ini demikian kerana calon tidak menguasai ilmu pembentukan kata.

BAHAGIAN III: Nahu**Soalan 3**

Soalan (a) menghendaki calon membetulkan perkataan-perkataan yang digunakan dengan salah dalam contoh yang diberikan. Sangat sedikit calon yang dapat menjawab soalan ini dengan betul. Kebanyakan calon hanya dapat menjawab dua daripada lima soalan yang dikemukakan. Mereka tidak dapat mengubah perkataan yang digariskan menjadi *mansub* atau *marfu'*. Hal ini berlaku kerana calon lemah dalam penguasaan nahu, terutamanya mengenai tajuk tersebut. Soalan (b) pula menghendaki calon mengubah perkataan-perkataan yang diberikan menjadi *mudhaf* kepada perkataan lain dan menggunakan dalam ayat yang betul. Kebanyakan calon hanya dapat menjawab tiga daripada lima perkataan yang dikehendaki. Hal ini demikian kerana calon lemah dalam penguasaan nahu.

BAHAGIAN IV: Sastera**Soalan 4**

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan tiga daripada tema-tema (puisi) yang baru muncul pada awal Islam. Sangat sedikit calon yang dapat menjawab soalan ini dengan baik. Kebanyakan mereka hanya mereka-reka jawapan dengan menulis apa-apa yang mereka hafal sahaja. Calon sepatutnya menyatakan tema yang baru muncul pada zaman awal Islam, seperti puisi dakwah kepada Islam, pujian atas keberanian pejuang Islam dan kebanggaan atas kemenangan tentera Islam terhadap tentera Rom dan Parsi, seterusnya menerangkan tema-tema tersebut dengan ringkas. Soalan (b) menghendaki calon menghuraikan rangkap pertama dan kedua daripada puisi yang diberikan. Kebanyakan calon tidak dapat menjawabnya dengan baik. Antara jawapan yang dikehendaki ialah penyair menerangkan tentang perjumpaannya bersama kawan-kawan karibnya dan tidak mendapat sambutan seperti yang diharapkan dengan alasan mereka sibuk dengan urusan masing-masing. Hal ini demikian kerana, calon tidak memahami rangkap puisi tersebut. Soalan (c) pula menghendaki calon menyatakan *dua uslub kinayah* daripada puisi tersebut. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik.

Soalan 5

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan empat penyumbang kemajuan *khitabah* yang terdapat pada zaman Umawi. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon sepatutnya menyatakan perkara-perkara yang menjadi penyumbang kemajuan *khitabah* yang terdapat pada zaman Umawi, seperti kewujudan beberapa kumpulan politik yang akhirnya melahirkan pemidato hebat yang sentiasa berkempen bagi pihak parti politik yang diwakilinya. Soalan (b) menghendaki calon menerangkan tiga isi penting yang hendak disampaikan oleh pemidato tersebut dalam teks ucapannya. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Hal ini demikian kerana, calon tidak memahami rangkap prosa tersebut.

Literature in English (920/3)

OVERALL PERFORMANCE

46 candidates sat for this subject in Term 3, 2014 and 52.18% passed at principal level.

The percentage of each grade is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	21.74	4.35	4.35	6.52	6.52	8.7	0	13.04	13.04	6.52	15.22

PAPER 920/3 (NOVELS)

General Overview

For Paper 3, candidates are required to study the novels prescribed in the syllabus, namely *Pride and Prejudice* by Jane Austen and *The Joy Luck Club* by Amy Tan. Section A consists of two excerpts, one from each novel. Candidates are required to answer the question given based on the excerpt/novel chosen. Answers must focus entirely on the particular excerpt selected. Candidates are required to demonstrate a close reading and provide a critical response to the excerpt. No reference should be made to extraneous details not found in the excerpt. For Sections B and C, candidates are required to answer compulsory essay questions given on *Pride and Prejudice* and *The Joy Luck Club*. Answers require close reference to the novels and responses must be relevant, critical and informed. Candidates must provide appropriate textual evidence to support their answers. Candidates, therefore, have to answer a total of three questions and each question carries 25 marks.

RESPONSES OF CANDIDATES

General comments

Most of the candidates were able to structure their answers well with appropriate choice of content. The answers were linked clearly and there was balance. Signposting was clear with relevant conclusions. The answers were always appropriate to the question. The answers showed few factual errors and misinterpretation. Presentation of answers was clear and complete which demonstrated good comprehension of the novels.

In terms of strengths and weaknesses, there was appropriate level of critical analysis or evaluation of content within the answers. Candidates were able to present original arguments and there were clear evidence of real engagement with the questions. However, for Question 3 on the use of point of view as a narrative technique in Jane Austen's *Pride and Prejudice*, some candidates merely presented the plot and did not provide any textual evidence to support their answers. Most candidates managed to attempt in applying the use of point of view in an appropriate and relevant manner though the link between the use of point of view as a narrative technique and the characters of the text was sometimes weak and not clearly explained.

Candidates' answers were readable though there were some minor spelling and grammatical mistakes. References to the texts in questions were generally correct.

Overall, most answers were acceptable at the level of knowledge and understanding. Candidates show weak comprehension of the questions or issues involved. Candidates' answers lacked critical elements. Some answers were shorter than required and generally there was evidence of inability to apply literary terms and provide textual evidence.

Comments on individual questions

SECTION A: Critical Appreciation

Question 1

For this question, candidates are required to discuss Mr. Collins' character and his attitude towards marriage based on an extract from Jane Austen's novel *Pride and Prejudice*.

Candidates are expected to answer by showing that Mr. Collins is awkward in his proposal of marriage, where his demeanour, mode of communication and personality result in his inability to understand the comedy involved in the proposal. Candidates are also expected to discuss that all of his actions follow a formula that he sees as the norm for a man of his age and stature: he is unromantic asking Mrs. Bennet's permission to address Elizabeth but he does not notice Elizabeth's reluctance by choosing to believe that she is being modest. His idea of marriage is related to his profession as a clergyman: he believes being married will add to his happiness and that he is also persuaded by Lady Catherine de Bourgh's advice. He thinks marrying Elizabeth is a kind gesture because he thinks he will inherit Elizabeth's father's estate. Mr. Collins does not factor love and compatibility as ingredients necessary in marriage. All these aspects are gleaned from the extract.

In general, candidates who chose this question answered with relevant and adequate content. However, their responses were not extensive. Their knowledge and understanding were demonstrated but in a limited manner. Their interpretation of the excerpt was clear and logical though answers provided lack depth. Candidates' arguments were relevant to the question and demonstrated personal interpretation. Answers also showed that candidates were aware of the need to discuss Mr. Collins' character and attitude towards marriage. Candidates could give appropriate examples from the extract and there was an element of critical analysis in their responses but some responses were limited in scope. There were some factual errors or misinterpretation.

Question 2

For this question, candidates are required to comment on how the mother's character is represented in the extract from Amy Tan's *The Joy Luck Club*.

Candidates are required to comment that the mother is a very fussy and critical woman who seems to find fault with everything the daughter does. She is also critical of the daughter's favourite restaurant which does not meet her standards in terms of cleanliness and quality of food served. Candidates are also required to include in their responses how the mother causes a lot of unnecessary stress to herself and to those around her. She is the opposite of her daughter, as represented by their different horoscopes and is overly critical and does not approve of her daughter's adoption of Western culture.

Candidates' responses were comprehensive, relevant and presented clearly. Candidates also showed the ability to comment effectively and appropriately how the mother's character is represented in the extract. This reflects candidates' understanding of the topic. Examples quoted from the extract substantiated candidates' responses and arguments.

SECTION B: JANE AUSTEN: *Pride and Prejudice*

Question 3

This question requires candidates to discuss the use of point of view as a narrative technique in *Pride and Prejudice* to allow the reader to understand the thoughts and feelings of Elizabeth and Darcy.

Candidates should state in their responses that the novel is told in the third person limited omniscient point of view, mainly told through Elizabeth's consciousness. The narrative technique gives an insight into the characters mainly through Elizabeth's thoughts and also helps to create suspense. Candidates are also required to include in their responses that this technique arouses the readers' sympathy for Elizabeth because it is apparent that she is being honest to herself. Candidates are also expected to add that Austen occasionally reports from Darcy's consciousness in the first section of the novel in order that the reader is made aware of Darcy's growing feelings for Elizabeth. It also highlights Elizabeth's prejudice when she misjudged Darcy. The use of point of view as a narrative technique also allows Austen to control how much the reader knows about events and emotions which help to create suspense.

Candidates' responses showed that they misunderstood the literary term 'narrative technique' with 'narrative structure'. Some of the answers included 'plot' and 'storytelling'. This indicates candidates' lack of knowledge and understanding of the literary term. Responses presented also lacked textual evidence. Generally, the candidates' responses showed an absence of critical evaluation and the inability to apply the literary term described.

SECTION C: AMY TAN: *The Joy Luck Club*

Question 4

This question requires candidates to discuss the struggles faced by immigrants in building a new life in a new country in Amy Tan's *The Joy Luck Club*.

Candidates are expected to discuss the four mothers' sense of displacement in a new country due to the different cultures, the struggle to educate and provide for their children, the struggle to survive and put food on the table, the growing generation gap, the struggle to ensure that their children retain their Chinese culture while fitting into the American life, the struggle to keep and hold on to their Chinese heritage and the desire for their children to do better for themselves.

Candidates' discussions indicated originality and conceptual understanding of the question. The arguments were well-founded and candidates showed the ability to skillfully synthesise a wide range of examples from the novel which they appraised critically rather than merely presented.

Kesusasteraan Melayu Komunikatif (922/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Sebanyak 5273 calon telah menduduki peperiksaan Penggal 3 bagi mata pelajaran ini. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 59.02%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	14.22	5.20	2.90	6.26	9.61	10.13	10.70	10.45	9.14	6.94	14.45

RESPONS CALON

Komen am

Secara keseluruhannya, mutu jawapan calon adalah sederhana. Kekuatan jawapan calon terletak pada Bahagian A, iaitu Penulisan Kreatif dan Bahagian C, iaitu Multimedia dalam Sastera. Rata-rata jawapan yang dikemukakan oleh calon menampakkan keupayaan mereka memahami kehendak soalan, terutamanya yang menyentuh ciri-ciri binaan puisi atau prosa dan konsep atau prinsip asas multimedia dalam sastera. Kelemahan jawapan calon yang ketara terdapat pada Bahagian B, iaitu Pengurusan. Rata-rata jawapan yang dikemukakan oleh calon tidak menepati kehendak soalan, terutamanya yang menyentuh prinsip asas pengurusan, iaitu perancangan.

Komen soalan demi soalan

Bahagian A: Penulisan Kreatif

Soalan 1

Soalan ini menghendaki calon menghasilkan pantun empat kerat yang berkaitan dengan semangat bermasyarakat. Kebanyakan calon dapat menghasilkan pantun dan memperoleh markah yang baik kerana berupaya mencipta pantun yang menepati tema dan ciri-ciri pantun. Walau bagaimanapun, antara kelemahan jawapan calon yang dikesan termasuklah pantun yang dicipta kurang berkualiti kerana mengabaikan nilai estetik, khususnya aspek pembayang dan maksud. Selain itu, terdapat juga pantun yang dihasilkan tidak mempunyai hubungan antara pembayang dengan maksud dan adakalanya hubungan tersebut tidak logik. Pantun yang dihasilkan oleh calon sepatutnya memberikan penekanan terhadap aspek ciri-ciri atau teknik, tema, pemikiran, gaya bahasa, dan kreativiti.

Soalan 2

Soalan ini menghendaki calon menulis sebuah cerpen yang bertemakan perpaduan kaum. Kebanyakan mutu jawapan calon adalah sederhana. Cerpen yang dihasilkan oleh calon didapati kurang memenuhi kriteria penulisan cerpen yang ditetapkan. Terdapat jawapan calon yang tersasar daripada kehendak soalan apabila menulis eseи tentang perpaduan. Cerpen yang dihasilkan oleh calon sepatutnya memberikan penekanan terhadap aspek judul, tema, persoalan, plot, watak dan perwatakan, sudut pandangan, gaya bahasa, teknik, dan latar.

Bahagian B: Pengurusan**Soalan 3**

Soalan ini berdasarkan novel *Saudagar Besar dari Kuala Lumpur*. Soalan ini menghendaki calon membincangkan prinsip asas pengurusan sama ada perancangan atau pengorganisasian. Kebanyakan calon tidak dapat mengemukakan jawapan yang berkaitan dengan prinsip asas pengurusan, iaitu perancangan. Mereka didapati hanya membincangkan aspek matlamat perancangan berdasarkan watak-watak yang berbeza dan strategi dalam perancangan. Calon sepatutnya mengemukakan pendahuluan terlebih dahulu. Seterusnya, calon perlu mengemukakan isi dan membincangkan isi tersebut. Antara jawapan yang sepatutnya, termasuklah kaedah, aktiviti fizikal, aktiviti mental, pelaksana, dan sebagainya. Akhir sekali, calon sepatutnya mengemukakan penutup bagi jawapan tersebut. Bagi prinsip asas pengurusan, iaitu pengorganisasian pula, kebanyakan calon dapat mengemukakan jawapan berkaitan dengan prinsip asas tersebut. Calon sepatutnya mengemukakan pendahuluan terlebih dahulu. Seterusnya, calon perlu mengemukakan isi dan membincangkan isi tersebut. Antara jawapan yang sepatutnya, termasuklah menyatakan nama organisasi, melukis carta organisasi, mengisi nama dan jawatan mengikut hierarki, menentukan bidang tugas, dan sebagainya. Akhir sekali, calon sepatutnya mengemukakan penutup bagi jawapan tersebut.

Soalan 4

Soalan ini menghendaki calon berperanan sebagai pengurus yang dilantik oleh pihak sekolah untuk mengurus majlis bacaan puisi sempena hari kemerdekaan. Calon dikehendaki menghuraikan langkah-langkah yang perlu diambil untuk mengelolakan majlis tersebut. Kebanyakan calon gagal memperoleh markah yang baik kerana hanya menghuraikan prinsip asas pengurusan. Soalan ini memerlukan calon mengemukakan jawapan yang berkaitan dengan proses-proses atau langkah-langkah sebelum aktiviti itu dijalankan dan bukannya menghuraikan prinsip asas pengurusan. Calon sepatutnya mengemukakan pendahuluan terlebih dahulu. Seterusnya, calon perlu mengemukakan isi dan menghuraikan isi tersebut. Antara jawapan yang sepatutnya, termasuklah membentuk jawatankuasa, memanggil ahli jawatankuasa bermesyuarat, mengadakan mesyuarat, melaksanakan aktiviti setiap jawatankuasa, dan sebagainya. Akhir sekali, calon perlu mengemukakan penutup bagi jawapan tersebut.

Bahagian C: Pembangunan Negara**Soalan 5**

Soalan ini terbahagi kepada dua pecahan. Soalan (a) menghendaki calon menyatakan maksud konsep multimedia dalam sastera. Kebanyakan calon dapat mengemukakan jawapan tentang konsep multimedia dalam sastera yang merupakan media pilihan untuk mengembangkan sastera, penghubung dengan khalayak, pengekal ciri-ciri estetik, menggambarkan pemikiran, dan sebagainya.

Soalan (b) menghendaki calon menghuraikan ciri bagi prinsip asas multimedia interaktif untuk menghasilkan persembahan yang berasaskan genre sastera. Kebanyakan calon dapat mengemukakan jawapan dan memperoleh markah yang baik kerana mereka dapat mengemukakan fakta, huraihan, dan contoh berdasarkan genre sastera yang sesuai. Jawapan calon sepatutnya memberikan penekanan terhadap ciri bagi prinsip asas multimedia, iaitu teks, grafik, audio-visual, dan animasi.

Soalan 6

Soalan ini terbahagi kepada dua pecahan. Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan fungsi papan cerita untuk menghasilkan persembahan multimedia yang menggunakan karya sastera. Kebanyakan calon kurang berupaya untuk mengemukakan jawapan tentang fungsi papan cerita. Mereka menjelaskan fungsi persembahan multimedia kepada audiens dan bukannya fungsi papan cerita untuk menghasilkan persembahan multimedia. Calon sepatutnya mengemukakan jawapan, seperti sebagai panduan, dokumentasi, penentu bahan sastera, dan sebagainya.

Soalan (b) menghendaki calon membincangkan ciri papan cerita yang sesuai digunakan bagi menghasilkan persembahan multimedia. Kebanyakan calon tidak dapat mengemukakan jawapan dengan baik. Hal ini disebabkan mereka tidak dapat membezakan ciri-ciri papan cerita dengan ciri-ciri asas multimedia dan menganggap elemen multimedia iaitu, teks, grafik, audio-visual, dan animasi sebagai ciri-ciri papan cerita. Calon sepatutnya mengemukakan jawapan, seperti mempunyai aliran, mengikut urutan, mengandungi arahan, berformat, logik, dan sebagainya.

Syariah (930/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 1697 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 74.5%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	14.56	5.83	10.09	8.96	12.67	11.13	11.26	8.07	6.78	3.89	5.95

RESPONS CALON

Komen am

Secara umumnya, mutu jawapan calon adalah pada tahap yang sederhana. Terdapat beberapa kelemahan jawapan calon, seperti tidak menguasai dan memahami kehendak soalan dengan baik, tidak menjawab soalan berdasarkan hukum yang ditetapkan oleh para ulama, tidak mempunyai perancangan untuk menjawab soalan, memberikan jawapan yang menyimpang, dan memberikan fakta yang tidak tepat.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Ayat Ahkam

Soalan 1

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan *sabab nuzul* ayat 3 surah *al-Nisa'*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan empat mesej yang berkaitan dengan perkahwinan berdasarkan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti diharuskan berpoligami, dibataskan berpoligami sehingga empat isteri sahaja, jika takut berlaku tidak adil dikehendaki berkahwin dengan seorang isteri sahaja, dan mahar ialah pemberian wajib kepada isteri dalam perkahwinan. Soalan (c) menghendaki calon memberikan ulasan tentang realiti pada hari ini yang menunjukkan bahawa agak ramai pengamal poligami mengalami masalah dalam pengurusan rumah tangga mereka. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti pengamal poligami tersebut tidak memenuhi syarat poligami, tidak berlaku adil, berkahwin kerana nafsu semata-mata, merahsiakan perkahwinan, dan kurang ilmu berumahtangga.

Soalan 2

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan *sabab nuzul* ayat 174 surah *al-Baqarah*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan balasan daripada Allah SWT terhadap golongan yang menyembunyikan kebenaran berdasarkan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti mereka akan dibalas dengan neraka, Allah SWT tidak akan memandang mereka pada hari kiamat, dan Allah SWT tidak akan mengampunkan dosa mereka. Soalan (c) menghendaki calon membincangkan hikmah di sebalik penyembelihan haiwan dalam Islam. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti menjamin kebersihan, tidak meyeksa haiwan, haiwan cepat mati, dan daging akan segar dalam tempoh yang lama.

Soalan 3

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan bagaimana ciptaan Allah SWT dapat memenuhi keperluan manusia berdasarkan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Soalan (b) menghendaki calon membincangkan bagaimana sumber alam perlu diuruskan dengan baik bagi menjamin kestabilan hidup manusia di muka bumi ini. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti tidak mencemari sumber air, mengawal aktiviti penebangan pokok, tidak mencemari laut, tidak mencemari udara, pembangunan yang menjaga alam sekitar, dan penggunaan sumber alam yang berhemat.

BAHAGIAN B: Hadis Ahkam**Soalan 4**

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan maksud petikan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan empat kriteria yang perlu ada pada seorang isteri yang solehah berdasarkan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti taat kepada suami, memelihara maruah diri, menjaga harta suami, dan penampilan diri yang menyenangkan hati suami. Soalan (c) menghendaki calon membincangkan pernyataan yang diberikan, iaitu berkaitan dengan peranan seorang isteri sangat besar dalam kehidupan seorang suami. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti melayan makan, minum, pakaian, dan tempat tidur suami, mendidik anak-anak, menyokong kerjaya suami, menjadi pembantu suami, dan memenuhi keperluan batin suami.

Soalan 5

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan maksud petikan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan kaedah penjagaan kesihatan yang diajar oleh Rasulullah SAW. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti mengawal makan, iaitu makan tidak banyak dan makan ketika lapar, membahagi perut kepada tiga bahagian, iaitu makanan, air, dan udara, pilih makanan yang memberi tenaga, seperti madu, air suam, dan makanan yang tidak bercampur antara laut dengan darat. Soalan (c) menghendaki calon membincangkan pernyataan bahawa dalam perubatan Islam

ada pendapat menyatakan perut ialah sarang penyakit. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti perut yang mengisi makanan yang berlebihan akan membawa penyakit, cara makan yang tidak mengikut sunah seperti gelojoh, tidak kunyah sepenuhnya akan membawa penyakit. Kebanyakan manusia sakit kerana makan, bukan disebabkan latar, dan kebanyakan penyakit berpunca daripada makanan.

Soalan 6

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan tugas yang telah diberikan oleh Rasulullah SAW kepada Ibn Lutbiyah berdasarkan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti memungut zakat dan menyerahkannya kepada Rasulullah SAW. Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan empat mesej yang ingin disampaikan oleh Rasulullah SAW berdasarkan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti pemimpin hendaklah bersifat jujur dalam tugas, perlu menegur kesalahan, melarang ambil hadiah, dan amil zakat tidak boleh terima hadiah. Soalan (c) menghendaki calon membincangkan penyataan amalan rasuah boleh meruntuhkan sesebuah negara. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti menganiaya orang yang berhak, mencetuskan permusuhan, masalah jenayah yang tidak selesai, dan pentadbiran akan kucar kacir.

Usuluddin (931/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 806 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 67.59%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	6.65	2.75	6.65	10.04	13.79	13.41	14.27	7.62	8.34	4.72	11.73

RESPONS CALON

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon pada penggal ini adalah baik. Terdapat dua orang calon yang memperoleh markah tertinggi, iaitu, 74 markah daripada markah penuh 80 markah dan dua orang calon mendapat markah terendah, iaitu, 1 markah.

Komen soalan demi soalan

Soalan 1

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan empat punca kemunculan ilmu mantik dalam dunia Islam. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon tidak dapat memberi punca kemunculan ilmu mantik tersebut dengan tepat. Antara punca kemunculan ilmu mantik dalam dunia Islam ialah galakan daripada Rasulullah SAW, gerakan penterjemahan, galakan menuntut ilmu daripada pemerintah, dan lain-lain lagi.

Soalan (b) menghendaki calon menghuraikan empat peringkat sejarah kemunculan ilmu mantik. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon hanya mampu memberikan dua atau tiga peringkat sejarah sahaja. Calon dilihat tidak mempunyai maklumat yang cukup berkaitan dengan sejarah kemunculan ilmu mantik. Terdapat juga calon yang memberi jawapan sejarah perkembangan ilmu mantik yang berlaku di Malaysia. Empat peringkat sejarah kemunculan ilmu mantik ialah peringkat sebelum pemikiran Greek Yunan, peringkat pemikiran Greek Yunan, peringkat dunia Islam, dan peringkat zaman moden.

Soalan 2

Soalan (a) menghendaki calon memberikan dua syarat umum *qiyyas* dalam ilmu mantik. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Syarat umum *qiyyas* ialah *qiyyas* perlu mempunyai tiga *muqaddimah* sahaja, *had al-awsat* perlu meliputi dalam kedua-dua *muqaddimah* atau sekurang-kurangnya dalam satu *muqaddimah*, dan wajib salah satu *muqaddimah* bersifat *mujabah*.

Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan tiga had *qiyas* berserta contoh. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Tiga had *qiyas* ialah *al-had al-asghar*, *al-had al-akbar*, dan *al-had al-awsat*.

Soalan (c) menghendaki calon membincangkan bagaimana metode *qiyas* digunakan dalam bidang usuluddin. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Kebanyakan calon membuat perkaitan *qiyas* dalam pembentukan hukum syariah. Ini tidak tepat dengan kehendak soalan. Calon sepatutnya memberikan jawapan tentang penggunaan metode *qiyas* dalam bidang usuluddin. Jawapan yang perlu diberikan oleh calon ialah *qiyas* digunakan sebagai hujah untuk menolak pendapat golongan yang sesat, penggunaan *qiyas* dalam karya usuluddin, penggunaan *qiyas* dalam penyebaran dakwah, dan sebagainya.

Soalan 3

Soalan (a) menghendaki calon menghuraikan pembahagian *istiqra'*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. *Istiqra'* terbahagi kepada dua, iaitu *istiqra' tam* dan *istiqra' naqis*.

Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan empat syarat *mulahazah*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon mempunyai maklumat yang cukup berkaitan dengan tajuk ini. Antara syarat *mulahazah* ialah *al-syumul*, *al-tikrar*, penggunaan alat moden, *al-tasjil*, dan lain-lain lagi.

Soalan (c) menghendaki calon menjelaskan kepentingan *mulahazah* dalam penyelidikan Islam. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon tidak mempunyai maklumat yang cukup untuk menjawab soalan ini. Jawapan yang perlu diberikan oleh calon ialah *mulahazah* membantu penyelidik menjalankan penyelidikan mengikut etika yang dituntut oleh Islam, ia memberikan idea baru kepada pengkaji, ia membantu pengkaji untuk memberikan kesimpulan yang tepat dan benar, dan lain-lain lagi.

Soalan 4

Soalan (a) menghendaki calon memberikan maksud *falasi*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. *Falasi* ialah hujah yang lemah, iaitu premisnya tidak cukup kuat untuk menyokong kesimpulan.

Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan empat faktor berlakunya ralat dalam *al-takrif*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara faktor berlakunya ralat ialah penggunaan lafaz yang lebih umum, penggunaan lafaz yang samar, penggunaan takrifan bersifat *daur*, dan sebagainya.

Soalan (c) menghendaki calon membincangkan sebab berlakunya *falasi* dalam berhujah. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon keliru dengan istilah *falasi* dan ralat. Falasi berlaku disebabkan oleh paksaan, hujah peribadi, kejahilan, kesimpulan tidak betul, dan lain-lain.

Soalan 5

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan latar belakang Ibn Haytham sebagai tokoh ilmu mantik. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Kebanyakan calon dapat memberikan latar belakang dari segi nama penuh, tarikh lahir, tarikh meninggal dunia, pendidikan, dan hasil karya dengan baik.

Soalan (b) menghendaki calon membincangkan sumbangan Ibnu Haytham dalam ilmu mantik. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Kebanyakan calon memberikan sumbangan beliau dalam bidang optik, fizik, dan sebagainya. Sumbangan beliau dalam bidang mantik ialah penulisan dan penghasilan karya mantik, pengasas manhaj *istiqra'*, penggunaan konsep *al-yakin al-ilmi* dalam penyelidikan, dan sebagainya.

Sejarah (940/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 20 668 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 62.21%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	15.69	3.60	5.91	4.36	10.38	11.06	11.21	5.21	4.95	4.30	23.35

RESPONS CALON

SEJARAH MALAYSIA DAN ASIA TENGGARA (1800-200)

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon bagi kertas ini sederhana. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan jawapan yang ketara. Antaranya adalah seperti yang berikut:

- (a) Calon tidak dapat menganalisis fakta seperti yang dikehendaki oleh soalan.
- (b) Calon tidak menguasai fakta yang tepat berkaitan dengan sejarah negara-negara Asia Tenggara dan keupayaan calon untuk menaakul adalah lemah.
- (c) Calon memberikan jawapan berdasarkan pengetahuan yang cetek dan tidak bersandarkan fakta sejarah.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Sejarah Malaysia

Soalan 1

Soalan ini menghendaki calon membincangkan peranan undang-undang adat dalam mengekalkan keharmonian masyarakat di Tanah Melayu sebelum campur tangan British. Kebanyakan calon dapat mengemukakan fakta tentang undang-undang adat. Walau bagaimanapun, calon kurang dapat mengaitkan peranan undang-undang tersebut dengan aspek keharmonian sosial. Calon sepatutnya memberikan hujah tentang signifikannya undang-undang adat mencetuskan keharmonian sosial dalam kalangan masyarakat di Tanah Melayu sebelum campur tangan British. Antara hujah yang boleh diberikan ialah ciri istimewa adat perpatih yang bersifat matrilineal, iaitu memelihara hak perwarisan harta kepada kaum wanita. Oleh itu, adat perpatih lebih kepada melindungi hak sosial dan ekonomi kaum wanita dan mewujudkan keharmonian sosial dalam masyarakat yang mengamalkan adat perpatih. Dalam adat Temenggung, undang-undang yang diamalkan berprinsipkan jurisprudens Islam, iaitu pelaksanaan hukuman dilaksanakan dengan teliti dan tegas serta bermatlamat untuk memberi pengajaran kepada masyarakat. Ciri-ciri ini menyumbang keadaan kestabilan dan keharmonian masyarakat.

Soalan 2

Soalan ini menghendaki calon membincangkan faktor masalah kewangan Pahang dan faktor lain yang mempengaruhi British menubuhkan Negeri-negeri Melayu Bersekutu (NNMB) pada tahun 1896. Kebanyakan calon memberikan faktor-faktor penubuhan NNMB secara umum. Calon seharusnya membincangkan secara kritis tentang masalah kewangan Pahang dan faktor-faktor lain, seperti mengawal kuasa residen, mewujudkan keseragaman pentadbiran, faktor keselamatan dalam dan luar negeri, dan dasar British yang menggalakkan penyatuan negeri-negeri naungannya. Akhirnya, calon perlu memberikan pandangan mengenai sama ada faktor kewangan Pahang merupakan faktor utama atau sebaliknya.

Soalan 3

Soalan ini menghendaki calon membincangkan dasar pendidikan di Malaysia dari tahun 1956 hingga tahun 1979. Kebanyakan calon tidak menguasai fakta yang berkaitan dengan dasar pendidikan negara dari tahun 1956 hingga tahun 1979. Oleh itu, calon tidak dapat membincangkan perkara tersebut dengan baik. Calon sepatutnya membincangkan matlamat dan perancangan pembangunan pendidikan yang terkandung dalam Penyata Razak yang diperkenalkan pada tahun 1956 dan Penyata Rahman Talib pada tahun 1960. Antaranya adalah seperti dalam Penyata Razak, iaitu mewujudkan sekolah kebangsaan yang menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar dan sekolah jenis kebangsaan yang menggunakan bahasa Cina atau Tamil sebagai bahasa pengantar, manakala Penyata Rahman Talib mengesyorkan persekolahan percuma selama sembilan tahun dan kenaikan darjah secara automatik bermula darjah satu sehingga tingkatan tiga.

BAHAGIAN B: Sejarah Asia Tenggara**Soalan 4**

Soalan ini menghendaki calon membincangkan struktur sosial masyarakat di Vietnam sebelum campur tangan Barat. Kebanyakan calon dapat mengemukakan jawapan yang menepati kehendak soalan. Calon dikehendaki membincangkan hierarki dan konsep struktur sosial masyarakat Vietnam pada masa itu. Sehubungan dengan ini, calon perlu membincangkan institusi maharaja, *Mandarin*, dan golongan petani serta golongan rakyat biasa. Calon juga perlu berhujah bahawa struktur sosial tradisional masyarakat Vietnam mengalami perubahan selepas campur tangan Barat yang memperkenalkan sistem politik pentadbiran yang moden.

Soalan 5

Soalan ini menghendaki calon membincangkan kesan penjajahan Belanda di Indonesia yang mengakibatkan transformasi ekonomi di negara tersebut pada abad ke-19. Walau bagaimanapun, kebanyakan calon mengemukakan fakta Perang Jawa yang berlaku dari tahun 1825 hingga 1830. Hal ini menyebabkan calon tidak menjawab seperti yang dikehendaki oleh soalan. Calon tidak dapat menyatakan transformasi ekonomi Indonesia akibat penjajahan Belanda. Calon sepatutnya, membincangkan transformasi ekonomi akibat daripada dasar ekonomi Belanda di Indonesia, iaitu Sistem Kultur dan Dasar Liberal.

Soalan 6

Soalan ini menghendaki calon menilai sumbangan Phibun Songkram terhadap perkembangan nasionalisme di Thailand dari tahun 1938 hingga tahun 1944. Terdapat calon menyatakan secara umum sumbangan Phibun Songkram. Calon sepatutnya menilai sumbangan Phibun dalam melaksanakan polisi ekonomi Thailand yang bersifat kebangsaan Thai. Beliau juga seorang yang patriotik apabila menukar nama Siam kepada Thailand. Sifat tegas Phibun Songkram terhadap orang Cina di Thailand membuktikan beliau mengutamakan *survival* bangsa Thai dalam aspek sosial, politik, dan ekonomi di tanah airnya sendiri.

Geografi (942/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 11 695 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 46.99%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	8.76	3.23	3.75	4.04	9.38	5.64	12.19	6.20	11.94	5.60	29.25

RESPONS CALON

Komen am

Secara umumnya, keseluruhan mutu jawapan calon adalah sederhana, terutamanya berkaitan dengan konsep. Penggunaan konsep dalam geografi adalah sederhana dan ini menjelaskan jawapan kepada soalan-soalan lain yang mengikutinya.

Antara kelemahan jawapan calon adalah seperti yang berikut:

- (a) Calon menyusun pernyataan dengan lemah, iaitu mencampur aduk pelbagai isi dalam satu jawapan.
- (b) Calon tidak memahami kehendak soalan.
- (c) Calon memberikan jawapan yang ringkas tanpa huraiyan yang lengkap.
- (d) Calon gagal merancang jawapan dengan baik, fakta yang dikemukakan berulang-ulang.
- (e) Calon tidak dapat memberikan jawapan berkaitan dengan sesuatu konsep dengan tepat.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Alam Sekitar Fizikal yang terdiri daripada 2 soalan struktur

Soalan 1

Soalan (a) menghendaki calon menghuraikan maksud *aras trofik*. Kebanyakan calon tidak dapat memberikan maksud aras trofik dengan tepat. Mereka memberikan aspek pereputan/penguraian oleh bakteria. Hal ini jelas tidak relevan dengan kehendak soalan. Jawapan yang dikehendaki ialah aras makanan dalam rantai makanan yang terdapat dalam ekosistem secara berturutan (pengeluar kepada pengguna primer kepada pengguna sekunder kepada pengguna tertier).

Soalan (b)(i) menghendaki calon menjelaskan proses pemindahan tenaga berdasarkan aras trofik dalam suatu ekosistem. Kebanyakan calon dapat memberikan sekurang-kurangnya satu isi, iaitu proses makan dan dimakan tetapi tidak dapat mengaitkan peranan pengeluar dengan dua atau lebih aras pengguna dalam aras yang dimaksudkan. Jawapan yang sepatutnya diberikan oleh calon ialah proses makan atau dimakan yang melibatkan pengeluar kepada pengguna primer, sekunder, dan tertier.

Soalan (b)(ii) menghendaki calon menjelaskan proses kehilangan tenaga berdasarkan aras trofik dalam suatu ekosistem. Hampir kesemua calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Calon sekadar mengaitkan kehilangan tenaga dengan merujuk kepada proses pereputan/penguraian oleh bakteria dan kekurangan pengeluar. Jawapan yang sepatutnya diberikan oleh calon ialah sama ada melalui proses perpeluhuan (melalui pergerakan, tumbesaran, pembiakan) atau perkumuhan (pembuangan najis).

Soalan (c) menghendaki calon menjelaskan mengapa gangguan terhadap proses pemindahan tenaga menyebabkan kepupusan spesies. Calon gagal menjawab soalan ini dengan baik kerana mereka kurang memahami kehendak soalan. Calon juga sekadar menghuraikan punca gangguan seperti kekurangan cahaya matahari, pembalakan dan mengaitkannya dengan proses pemindahan tenaga tanpa memberikan keutamaan kepada aspek kesan kepada spesies. Calon sepatutnya memberikan jawapan, iaitu kerana kepupusan spesies trofik aras bawah menyebabkan kekurangan makanan pada aras trofik di atasnya. Selain itu, gangguan itu disebabkan oleh berlakunya persaingan antara spesies yang menyebabkan kekurangan sumber makanan.

Soalan 2

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan bagaimana kitaran hidrologi mempengaruhi proses pengukiran bentuk muka bumi. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Jawapan yang dikehendaki ialah air hujan dan air larian permukaan akan menjalankan proses larutan atau hakisan permukaan tanah atau percikan.

Soalan (b) menghendaki calon menghuraikan bagaimana angin monsun timur laut mempengaruhi kejadian banjir di Malaysia. Secara keseluruhannya, jawapan calon pada tahap sederhana sahaja kerana keupayaan pemikiran aras tinggi calon berkaitan dengan sifat monsun yang membawa kelembapan tinggi dari Laut China Selatan adalah terhad. Jawapan calon yang sepatutnya ialah angin dari Laut China Selatan (laut luas) membawa tiupan angin yang kuat dan kadar kelembapan yang tinggi menyebabkan hujan lebat atau hujan berterusan.

Soalan (c) menghendaki calon menjelaskan dua kesan banjir terhadap persekitaran fizikal. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik kerana mereka tidak memahami dengan jelas tentang aspek persekitaran fizikal yang menjadi isu utama untuk dilihat dalam konteks kesan banjir tersebut. Antara kesan banjir terhadap persekitaran fizikal ialah pencemaran air, pencemaran bau, gangguan atau kemusnahan habitat, kemusnahan flora dan fauna, berlaku hakisan terhadap permukaan tanah, tanah kehilangan kesuburan, pemendapan di kawasan pertanian, dan berlaku perubahan pada pandang darat fizikal.

BAHAGIAN B: Alam Sekitar Manusia yang terdiri daripada 2 soalan struktur

Soalan 3

Soalan (a) menghendaki calon mentakrifkan maksud *memastikan aras penduduk yang boleh ditampung* dalam prinsip pembangunan berterusan (lestari). Kebanyakan calon tidak dapat mengaitkan keperluan keseimbangan antara aras penduduk dengan keperluan atau ketersediaan sumber semula jadi untuk kelestarian secara tepat. Jawapan yang sepatutnya diberikan oleh calon ialah jumlah penduduk seimbang dengan daya tampung sumber alam.

Soalan (b)(i) menghendaki calon menghuraikan fokus pakatan kerjasama antarabangsa, iaitu Protokol Montreal. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang betul, iaitu mengawal atau memelihara lapisan ozon dengan menyekat secara berperingkat penghasilan pelbagai bahan (contohnya CFCs, HCFCs, dan HFCs) yang bertanggungjawab terhadap penipisan lapisan ozon.

Soalan (b)(ii) menghendaki calon menghuraikan fokus pakatan kerjasama antarabangsa, iaitu Persidangan Rio. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik kerana mereka gagal mengaitkan konsep pembangunan ekonomi dengan mengekang pencemaran dan kemasuhan sumber. Jawapan yang sepatutnya diberikan oleh calon ialah kerjasama antarabangsa bagi membantu negara-negara dunia memikir kembali tentang pembangunan ekonomi dan mengekang pencemaran dan kemasuhan sumber semula jadi dunia.

Soalan (c) menghendaki calon menerangkan bagaimana konsep *pembangunan berterusan* (lestari) boleh diterapkan dalam konteks pengurusan hutan di Malaysia. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Jawapan yang diberikan adalah melalui langkah perundangan, penggunaan sumber hutan secara berhemah, pemuliharaan hutan, penggunaan sumber gantian, penyelidikan dan pembangunan, dan kempen serta pendidikan.

Soalan 4

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan bagaimana tiga sektor ekonomi tertier menjadi punca kemerosotan kualiti air laut. Secara keseluruhannya, calon hanya dapat memberikan sekurang-kurangnya satu sektor tertier, iaitu pelancongan. Ramai juga calon yang keliru antara sektor tertier dengan sektor primer. Jawapan yang sepatutnya ialah sektor pelancongan, melalui pelepasan sisa kumbahan dari hotel dan resort, melalui sektor pengangkutan (pembuangan enapan cemar dan pelanggaran dan tumpahan minyak dari kapal tangki), sektor perniagaan (pembuangan sisa makanan dari kedai makan), dan juga melalui sektor perkhidmatan, iaitu buangan dari bengkel kereta, baiki kapal, dan sebagainya.

Soalan (b) menghendaki calon menghuraikan dua langkah perundangan untuk mengatasi masalah kemerosotan kualiti air. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Jawapan yang dikehendaki adalah dengan akta, enakmen, peraturan, dan ordinan, pemantauan oleh agensi penguatkuasa, penguatkuasaan dan hukuman, dan juga dengan mengadakan langkah pencegahan melalui *Environment Impact Assessment* (EIA).

Ekonomi (944/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 13 549 orang calon. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 35.55%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	15.70	3.25	00.00	3.52	4.18	4.23	4.67	4.44	9.91	5.22	44.88

RESPONS CALON

KERTAS 944/3 (EKONOMI MALAYSIA)

Komen am

Secara keseluruhannya mutu jawapan calon adalah sederhana. Kebanyakan calon tidak dapat menguasai konsep dalam ekonomi. Calon juga tidak menghuraikan fakta dengan baik. Huraian yang dikemukakan tidak menyeluruh dan kurang tepat. Ada calon yang mengetahui fakta tetapi mereka tidak dapat memberikan huraian yang mantap. Calon juga tidak merancang jawapan dengan baik kerana jawapan yang diberikan tidak tersusun dan berulang-ulang atau mempunyai maksud yang hampir sama.

Komen soalan demi soalan

Bahagian A: Esei

Soalan 1

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan maksud upah nominal dan upah benar. Calon sepatutnya menerangkan bahawa maksud upah nominal ialah bayaran kepada buruh dalam bentuk wang atas sumbangan dalam proses pengeluaran. Upah benar pula ialah kemampuan upah wang untuk memperoleh barang dan perkhidmatan.

Kebanyakan calon tidak memahami konsep berkenaan. Dengan itu mereka gagal untuk menjelaskannya dengan tepat.

Soalan (b) menghendaki calon menerangkan dua faktor yang membezakan upah mengikut sektor. Calon sepatutnya memberikan mana-mana dua daripada faktor yang berikut:

- (i) Perbezaan daya pengeluaran buruh antara sektor
- (ii) Perbezaan keanjalan penawaran barang antara sektor
- (iii) Perbezaan harga barang atau produk antara sektor
- (iv) Perbezaan mobiliti buruh antara sektor
- (v) Peranan atau kekuatan kesatuan sekerja

Kebanyakan calon tidak memahami kehendak soalan. Kebanyakan calon memberikan jawapan seperti perbezaan kemahiran dan perbezaan taraf pendidikan. Jawapan ini tidak menepati kehendak soalan kerana dalam sektor yang sama juga jika kemahiran buruh berlainan maka upah yang diterima akan berbeza.

Soalan 2

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan kesan inflasi terhadap pertumbuhan ekonomi negara. Calon sepatutnya menerangkan bahawa apabila berlaku inflasi, pulangan kepada pelaburan akan berkurang. Keadaan ini tidak menggalakkan pelaburan baru, lalu pertumbuhan ekonomi akan terjejas.

Calon juga boleh menjelaskannya dari aspek sektor luar negara, iaitu apabila inflasi berlaku, keluaran eksport secara relatif menjadi lebih mahal. Ini menjadikan daya saing eksport, eksport berkurang, dan seterusnya pendapatan negara menurun. Pertumbuhan ekonomi akan terjejas.

Kebanyakan calon sekadar menyatakan inflasi menjadikan pertumbuhan ekonomi, iaitu apabila berlaku inflasi, pendapatan negara merosot. Mereka tidak memberikan penjelasan terperinci bagaimana ekonomi boleh terjejas.

Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan kesan inflasi terhadap golongan penghutang. Calon sepatutnya menjelaskan bagaimana inflasi akan menguntungkan penghutang. Semasa inflasi, kadar bunga benar adalah lebih rendah, dengan ini bebanan hutang semakin berkurang.

Kebanyakan calon dapat menyatakan golongan penghutang akan memperoleh keuntungan tetapi tidak menjelaskan bagaimana keuntungan tersebut diperoleh. Calon harus memahami bahawa jumlah hutang dari segi nominalnya adalah tetap sama, tetapi kerana nilai wang yang telah merosot akibat inflasi, maka bebanan hutangnya berkurang.

Soalan (c) menghendaki calon menjelaskan kesan inflasi terhadap golongan pesara. Calon sepatutnya menerangkan bahawa apabila berlaku inflasi, pendapatan benar pesara akan berkurang kerana pesara hanya menerima bayaran pencen bulanan yang tetap, maka kuasa beli juga akan merosot. Dengan itu taraf hidup pesara terjejas.

Kebanyakan calon memberikan jawapan umum, iaitu kemerosotan nilai wang dan ini merugikan pesara. Jawapan sebegini tidak menepati kehendak soalan.

Soalan 3

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan maksud keterbukaan ekonomi dan bagaimana ia diukur. Keterbukaan ekonomi mengukur sejauh mana ekonomi sesebuah negara bergantung kepada sektor luar, iaitu perdagangan antarabangsa menerusi eksport dan import.

Darjah keterbukaan ekonomi diukur seperti yang berikut:

$$\text{Keterbukaan ekonomi} = (\text{Eksport} + \text{Import})/\text{KDNK}$$

Pada amnya, jawapan calon tidak memuaskan. Sebahagian kecil calon sahaja yang dapat menjawabnya dengan baik dan tepat.

Soalan (b) menghendaki calon menerangkan dua kesan negatif perdagangan antarabangsa kepada ekonomi negara. Calon sepatutnya menghuraikan mana-mana dua kesan daripada yang berikut:

- (i) Pendapatan negara terdedah kepada kitaran perniagaan antarabangsa, seperti krisis ekonomi dan krisis kewangan yang dialami oleh negara rakan dagang.
- (ii) Harga eksport atau import dan permintaan atau penawaran yang turun naik akan memberi kesan kepada nilai eksport atau import dan seterusnya kesan kepada pendapatan negara.
- (iii) Proses globalisasi dan liberalisasi dalam perdagangan dunia memberikan persaingan hebat untuk negara meluaskan pasaran luar.
- (iv) Pelaksanaan dasar makroekonomi perlu mengambil kira kejutan sektor luar negara.
- (v) Berlaku persaingan hebat kepada industri muda atau industri tempatan. Industri muda tidak mampu untuk bersaing dari segi kos, harga dan kualiti.
- (vi) Imbangan pembayaran atau imbangan perdagangan boleh menjadi negatif jika import berlebihan.
- (vii) Lambakan barang dari negara asing
- (viii) Berlaku inflasi diimport. Jika barang yang diimport mengalami kenaikan harga maka harga barang tersebut akan turut dialami di negara pengimport.
- (ix) Produk keluaran negara membangun tidak mampu menandingi dari segi kualiti dan harga berbanding dengan produk negara maju. Pada amnya, perdagangan antarabangsa merugikan negara membangun.

Sebahagian besar calon mengetahui fakta yang berkaitan seperti lambakan, inflasi diimport, persaingan kepada industri tempatan dan imbangan pembayaran atau imbangan perdagangan yang negatif. Walau bagaimanapun, calon tidak dapat memberikan huraian yang meyakinkan bagi setiap fakta yang dikemukakan dan ada juga huraian yang dikemukakan tidak berkaitan langsung dengan fakta.

Soalan 4

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan maksud kadar pertukaran tetap dan kadar pertukaran boleh ubah. Kadar pertukaran tetap ialah suatu sistem kadar pertukaran yang kerajaan sesebuah negara menetapkan mata wang domestik kepada mata wang asing terpilih pada kadar tertentu. Contohnya, beberapa tahun lalu kerajaan Malaysia menetapkan kadar pertukaran US\$1.00 = RM3.80.

Kadar pertukaran boleh ubah ialah suatu sistem kadar pertukaran yang ditentukan oleh kuasa pasaran melalui tindak balas permintaan dan penawaran. Contohnya, apabila berlaku lebihan permintaan mata wang asing, akan menyebabkan kadar pertukaran meningkat dan seterusnya nilai mata wang domestik turun nilai.

Kebanyakan calon tidak faham istilah ekonomi berkaitan dengan kadar pertukaran tersebut. Calon memberikan jawapan berdasarkan kefahaman dari segi bahasa semata-mata, iaitu kadar pertukaran tetap ialah kadar pertukaran yang tidak berubah manakala kadar pertukaran boleh ubah ialah kadar pertukaran yang boleh berubah-ubah.

Soalan (b) menghendaki calon menyatakan kesan kenaikan kadar pertukaran asing terhadap ekonomi negara. Apabila kadar pertukaran asing meningkat, ini bermakna lebih banyak mata wang domestik diperlukan untuk mendapatkan seunit mata wang asing. Calon sepatutnya menyatakan mana-mana dua

- (i) Meningkatkan daya saing eksport negara
- (ii) Menambahkan aliran masuk modal asing (portfolio atau pelaburan asing)
- (iii) Eksport yang semakin bertambah dan import berkurang, ini bermakna eksport bersih semakin meningkat, maka imbangan dagangan bertambah baik.
- (iv) Menggalakkan pelancong asing ke dalam negara

Soalan 5

Soalan ini menghendaki calon membezakan syarikat sendirian berhad dengan syarikat awam berhad dari tiga aspek iaitu aspek, bilangan ahli, aspek pemilikan saham, dan aspek pindah milik saham.

- (i) Aspek bilangan ahli
  - Syarikat sendirian berhad mempunyai keahlian minimum 2 orang dan maksimum 50 orang ahli.
  - Syarikat awam berhad pula mempunyai keahlian minimum 2 orang dan tiada had maksimum ahli.
- (ii) Aspek pemilikan saham
  - Syarikat sendirian berhad – pemilikan saham terhad kepada individu tertentu
  - Syarikat awam berhad – sahamnya terbuka kepada orang ramai
- (iii) Aspek pindah milik saham
  - Syarikat sendirian berhad – saham hanya boleh dipindah milik dengan persetujuan pemegang saham lain.
  - Syarikat awam berhad – saham bebas dipindah milik, iaitu saham boleh dijual di pasaran saham melalui broker di bursa saham.

Hanya sebahagian kecil calon yang menjawabnya dengan betul. Sementara calon lain gagal untuk memberikan fakta dengan tepat. Selain itu, calon sepatutnya mempersempit jawapan mereka dalam bentuk esei dan bukannya dalam bentuk jadual. Ini tidak menepati keperluan dalam menjawab soalan esei.

Soalan 6

Soalan ini menghendaki calon memberikan peranan agensi yang berikut:

- (i) Amanah Ikhtiar Malaysia (AIM)
  - Memberi bantuan modal kepada pengusaha dalam kalangan orang miskin dan berpendapatan rendah
  - Memberi latihan dan khidmat nasihat untuk memulakan perniagaan dalam kalangan orang miskin dan berpendapatan rendah

Kebanyakan calon menjawabnya secara umum, iaitu AIM berperanan memberi bantuan modal dan khidmat nasihat kepada usahawan, sedangkan AIM adalah khusus untuk membantu golongan miskin dan berpendapatan rendah sahaja.

- (ii) Syarikat Ar-Rahnu
  - Menyimpan barang gadaian tanpa riba
  - Memberi pinjaman jangka pendek berdasarkan nilai gadaian emas

Kebanyakan calon menjawabnya secara umum iaitu Syarikat Ar-Rahnu berperanan memberi pinjaman dan penyimpanan barang. Syarikat Ar-Rahnu pula adalah khusus memberi pinjaman berdasarkan nilai gadaian emas dan penyimpanan barang gadaian mengikut hukum syarak, iaitu tanpa riba.

- (iii) Koperasi
  - Memberi pinjaman peribadi kepada ahli.
  - Menjual barang kepada ahli pada harga yang lebih rendah berbanding dengan harga pasaran
  - Menerima deposit ahli

Kebanyakan calon menjawabnya secara umum, iaitu koperasi berperanan memberi pinjaman dan pembelian barang dengan harga yang lebih murah. Koperasi adalah khusus untuk ahli koperasi sahaja.

Bahagian B: Kuantitatif

Soalan 7

Soalan (a) menghendaki calon memberikan maksud tenaga buruh dan guna tenaga. Tenaga buruh ialah penduduk yang berumur dalam lingkungan 15-64 tahun yang sedang bekerja dan sedang aktif mencari pekerjaan (penganggur) dan tidak termasuk pelajar, suri rumah, pesara, dan penganggur sukarela.

Guna tenaga ialah tenaga buruh yang bekerja secara aktif dan menyumbang proses pengeluaran barang dan perkhidmatan.

Kebanyakan calon dapat menjelaskan maksud istilah tersebut dengan betul. Walau bagaimanapun, terdapat calon yang memberikan definisi yang tidak tepat, iaitu tidak menyatakan kekecualian dalam konteks tenaga buruh, iaitu pelajar, suri rumah, dan penganggur sukarela. Dalam menerangkan maksud guna tenaga pula calon tidak menegaskan sumbangan guna tenaga dalam proses pengeluaran barang dan perkhidmatan.

Soalan (b)(i) menghendaki calon menghitung guna tenaga bagi tahun 2008, tahun 2009, dan tahun 2010.

Tahun	$\text{Guna tenaga} = \text{Jumlah guna tenaga semua sektor}$
2008	$1487.7 + 54.5 + 1944.7 + 998.0 + 6174.6 = 10,659.5$ ribu orang
2009	$1471.1 + 62.7 + 1807.1 + 1015.9 + 6540.3 = 10,897.1$ ribu orang
2010	$1475.1 + 55.3 + 1879.7 + 1019.0 + 6700.5 = 11,129.6$ ribu orang

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul dan menyatakannya dalam unit yang betul.

Soalan (b)(ii) menghendaki calon menghitung kadar pengangguran bagi tahun 2008, tahun 2009, dan tahun 2010.

Tahun	Kadar pengangguran = $[(\text{tenaga buruh} - \text{guna tenaga})/\text{tenaga buruh}] \times 100$
2008	$[(11,028.1 - 10,659.5)/11,028.1] \times 100 = 3.34\%$
2009	$[(11,315.3 - 10,897.1)/11,315.3] \times 100 = 3.70\%$
2010	$[(11,517.2 - 11,129.6)/11,517.2] \times 100 = 3.37\%$

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul.

Soalan (b)(iii) menghendaki calon menghitung peratus jumlah penduduk yang dikategorikan sebagai di luar tenaga buruh pada tahun 2008, tahun 2009, dan tahun 2010.

Tahun	Penduduk di luar tenaga buruh = $[(\text{jumlah penduduk} - \text{tenaga buruh})/\text{jumlah penduduk}] \times 100$
2008	$[(27,540.6 - 11,028.1)/27,540.6] \times 100 = 59.96\%$
2009	$[(27,849.9 - 11,315.3)/27,849.9] \times 100 = 59.37\%$
2010	$[(28,039.1 - 11,517.2)/28,039.1] \times 100 = 58.92\%$

Soalan 8

Soalan (a)(i) menghendaki calon menghitung kadar pertumbuhan eksport negara dari tahun 2007 hingga tahun 2009.

Tahun	Kadar pertumbuhan eksport = $[(\text{eksport}_t - \text{eksport}_{t-1}) / \text{eksport}_{t-1}] \times 100$
2007	$[(706,382 - 669,505) / 669,505] \times 100 = 5.51\%$
2008	$[(766,096 - 706,382) / 706,382] \times 100 = 8.45\%$
2009	$[(655,336 - 766,096) / 766,096] \times 100 = -14.46\%$

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul.

Soalan (a)(ii) menghendaki calon menjelaskan arah aliran pertumbuhan eksport berdasarkan jawapan pada 8(a)(i). Kadar pertumbuhan eksport meningkat dari tahun 2007 ke tahun 2008, kemudian menurun dari tahun 2008 ke tahun 2009. Kebanyakan calon dapat menjelaskan arah aliran dengan betul.

Soalan (a)(iii) menghendaki calon memberikan alasan kemerosotan dalam nilai eksport pada tahun 2009. Kemerosotan nilai eksport Malaysia pada tahun 2009 adalah berpunca daripada:

- (i) Pengukuhkan nilai RM berbanding dengan mata wang asing negara pengimpor utama. Ini kerana secara relatif produk keluaran Malaysia adalah lebih mahal maka permintaan untuk produk tersebut berkurang.
- (ii) Permintaan untuk produk Malaysia dari luar negara juga berkurang disebabkan negara pengimpor utama mengalami krisis ekonomi.
- (iii) Kebanyakan calon mengetahui fakta yang berkaitan, iaitu nilai RM yang semakin kukuh dan kurangnya permintaan terhadap eksport negara. Walau bagaimanapun, calon tidak dapat menjelaskan fakta dengan baik.

Soalan (b) menghendaki calon menghitung kadar pertumbuhan KDNK dari tahun 2007 hingga tahun 2009. Kadar pertumbuhan tersebut adalah seperti yang berikut:

Tahun	Kadar pertumbuhan KDNK = $[(\text{KDNK}_t - \text{KDNK}_{t-1}) / \text{KDNK}_{t-1}] \times 100$
2007	$[(642,049 - 574,441) / 574,441] \times 100 = 11.77\%$
2008	$[(742,470 - 642,049) / 642,049] \times 100 = 15.64\%$
2009	$[(679,938 - 742,470) / 742,470] \times 100 = -8.42\%$

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul.

Soalan (c)(i) menghendaki calon menghitung kadar keterbukaan ekonomi negara dari tahun 2007 hingga tahun 2009.

Tahun	Kadar keterbukaan = [(Eksport + Import)/ KDNK] × 100
2007	$[(706,382 + 574,172)/ 642,049] \times 100 = 199.45\%$
2008	$[(766,096 + 594,160)/ 742,470] \times 100 = 183.21\%$
2009	$[(655,336 + 508,927)/ 679,938] \times 100 = 171.23\%$

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul.

Soalan (c)(ii) menghendaki calon merumuskan jawapan pada (c)(i). Calon sepatutnya merumuskan sama ada secara umum, iaitu Malaysia ialah sebuah ekonomi terbuka memandangkan darjah keterbukaan yang begitu tinggi. Ini bermaksud perdagangan antarabangsa memainkan peranan yang amat penting dalam ekonomi Malaysia. Ataupun calon boleh merumuskan bahawa darjah keterbukaan ekonomi Malaysia semakin menurun dari 199.45% pada tahun 2007 kepada 183.21% pada tahun 2008 dan seterusnya merosot kepada 171.23% pada tahun 2009.

Kebanyakan calon dapat menghitung kadar keterbukaan ekonomi dengan betul. Mereka juga dapat merumuskan jawapan dengan betul.

Pengajian Perniagaan (946/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah seramai 15 770 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 60.63%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	3.61	4.30	7.47	11.55	10.91	9.48	13.31	6.80	6.64	6.10	19.83

RESPONS CALON

Komen am

Secara umumnya, jawapan kebanyakan calon berada pada tahap yang rendah dan kurang memuaskan. Kebanyakan calon memberikan jawapan yang kurang tepat dan tidak mencapai tahap kefahaman yang dikehendaki. Hanya sebilangan kecil calon yang menunjukkan tahap pemahaman yang sangat baik.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A

Soalan 1

Soalan ini terbahagi kepada 10 soalan esei pendek, iaitu soalan (a) hingga (j).

Soalan (a) menghendaki calon untuk menyatakan satu dasar kerajaan dan menghuraikan dua cara yang membolehkannya menjadi sumber idea perniagaan kepada seseorang usahawan. Kebanyakan calon dapat memberikan satu dasar dengan betul. Walau bagaimanapun, kebanyakan calon gagal untuk memberikan cara yang membolehkan dasar tersebut menjadi sumber idea perniagaan kepada seseorang usahawan. Antara contoh dasar yang boleh dikemukakan oleh calon sebagai jawapan ialah Dasar Bioteknologi Negara. Melalui dasar ini terdapat beberapa aspek yang membolehkannya menyumbang idea perniagaan kepada seseorang usahawan, seperti melalui bidang pertanian seseorang usahawan boleh mengeluarkan benih tumbuhan yang lebih bermutu dan tahan serangan penyakit untuk dipasarkan. Selain itu, melalui aspek penjagaan kesihatan pula seseorang usahawan boleh mengeluarkan makanan tambahan yang dapat meningkatkan mutu kesihatan dan menjualnya dengan harga yang lebih murah. Calon juga boleh mengemukakan dasar-dasar nasional lain yang relevan sebagai jawapan, seperti Dasar Perindustrian, Dasar Satu Rumah Satu Komputer, Dasar Satu Kampung Satu Industri, Dasar Pelancongan, dan lain-lain.

Soalan (b) menghendaki calon untuk menghuraikan dua sumber modal formal dalam bentuk pinjaman yang boleh diperoleh oleh seseorang usahawan. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat berkaitan dengan fakta sumber formal dalam bentuk pinjaman. Walau bagaimanapun, terdapat segelintir calon yang gagal untuk menghuraikan jenis-jenis pinjaman dengan tepat dalam jawapan mereka. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. Overdraft.

Pinjaman jenis ini merupakan satu kemudahan pinjaman jangka pendek yang disediakan oleh pihak bank perdagangan kepada seseorang usahawan. Dalam jenis pinjaman ini seseorang pelanggan bank yang mempunyai akaun semasa **dibenarkan mengeluarkan wang melebihi baki** yang ada dalam akaunnya setakat had yang telah ditetapkan.

2. Kredit pusingan.

Pinjaman jenis ini merupakan pinjaman yang berbentuk jangka pendek, iaitu digunakan untuk membiayai keperluan modal pusingan dalam sesebuah perniagaan. Selain itu, pinjaman ini diberikan untuk satu tempoh tertentu yang boleh dipusing semula apabila tempoh itu telah matang.

3. Pinjaman berjangka atau pinjaman bank atau pinjaman jangka panjang atau pinjaman bercagar atau pinjaman bertempoh.

Dikenali sebagai pinjaman tetap, iaitu merupakan pinjaman jangka panjang yang diberikan bagi tempoh tetap dengan tempoh kematangan melebihi satu tahun.

4. Pinjaman dari kerajaan.

Pinjaman jenis ini boleh diperoleh daripada agensi-agensi kerajaan, seperti Majlis Amanah Rakyat (MARA), Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga (TEKUN), Small Medium Enterprise Bank (SME), Ministry of Entrepreneur and Cooperative Development (MECD) dan lain-lain.

Soalan (c) menghendaki calon untuk menghuraikan kegunaan rancangan perniagaan kepada tiga pihak berkepentingan. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat dan dapat menghuraikan kegunaan rancangan perniagaan (RP) kepada pihak-pihak berkepentingan yang diberikan. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

Bil.	Pihak yang berkepentingan	Kegunaan Rancangan Perniagaan (RP)
1	Pembimbing	RP yang baik dapat menggambarkan maklumat kewangan perniagaan. Ini akan menyakinkan pembimbing seperti pihak bank untuk memberi pinjaman. RP digunakan oleh pihak bank untuk menilai sama ada usahawan mampu membayar balik pinjaman atau sebaliknya.
2	Pembekal	RP yang baik dan berpotensi akan menyakinkan pembekal untuk membekalkan bahan mentah atau produk secara jualan kredit atau secara hutang.
3	Pelanggan	Melalui RP, pelanggan dapat mengetahui sama ada produk yang dikeluarkan memenuhi kehendaknya atau tidak. Pelanggan juga akan berasa lebih selamat dan selesa kerana yakin dengan kualiti produk yang digunakan.

Bil.	Pihak yang berkepentingan	Kegunaan Rancangan Perniagaan (RP)
4	Pekerja	Melalui RP, pekerja dapat memahami tugasnya dengan jelas, termasuklah matlamat organisasi yang dikongsi bersama, mengetahui hala tuju organisasi, harapan syarikat kepada pekerja, dan apakah sumbangan yang perlu diberikan oleh pekerja bagi mencapai matlamat syarikat yang telah ditetapkan.
5	Pelabur	Digunakan oleh para pelabur untuk mengetahui secara terperinci mengenai perniagaan dan menilai sama ada sesuatu perniagaan itu boleh berkembang maju pada masa hadapan dan mempunyai keupayaan untuk bersaing dalam pasaran atau tidak. Perkara ini perlu dipertimbangkan oleh pelabur dalam proses membuat keputusan sama ada ingin melabur dalam perniagaan itu atau tidak.
6	Agensi kerajaan	RP yang baik dan mampu untuk menunjukkan kebolehan dan potensi ke arah keuntungan dan menyeluruh akan memudahkan pihak kerajaan menerusi agensi yang berkaitan untuk meluluskan bantuan.
7	Rakan kongsi	RP yang baik dapat menarik rakan kongsi untuk melabur dalam sesuatu perniagaan. Hal ini demikian kerana rakan kongsi dapat mengetahui kedudukannya atau prestasi perniagaan itu sama ada kukuh atau tidak.
8	Pengurusan atau usahawan	RP boleh menjadi satu garis panduan yang jelas kepada pengurus atau pemilik perniagaan mengenai matlamat perniagaan, strategi perniagaan, dan sebagainya.

Soalan (d) menghendaki calon untuk menyatakan tiga jenis tahap perniagaan antarabangsa. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan dengan tepat. Jawapan yang dikehendaki ialah tahap perniagaan domestik, antarabagsa, multinasional, dan global.

Soalan (e) menghendaki calon untuk menghuraikan tiga jenis galakan pelaburan melalui kempen kerajaan terhadap perniagaan antarabangsa yang boleh dinikmati oleh sesebuah syarikat asing di Malaysia. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang betul berkenaan dengan kempen kerajaan terhadap perniagaan antarabangsa. Walau bagaimanapun, kebanyakan calon tidak dapat memberikan huraian yang jelas terhadap kempen kerajaan tersebut. Antara jenis galakan pelaburan melalui kempen kerajaan yang boleh dikemukakan oleh calon sebagai jawapan ialah:

- Zon Perdagangan Bebas.** Di kawasan ini, pengguna boleh memperolehi barang dan perkhidmatan tanpa bayaran duti kastam, duti eksais, cukai jualan atau cukai perkhidmatan.
- Taraf Perintis.** Galakan pelaburan yang berbentuk pelepasan cukai kepada syarikat yang mengeluarkan produk yang dianggap penting kepada pertumbuhan ekonomi negara. Pengecualian termasuk cukai pendapatan, cukai pembangunan, dan cukai untung berlebihan selama beberapa tahun bergantung kepada jumlah modal tetap syarikat. (Modal melebihi RM1 juta diberi pelepasan 5 tahun)
- Galakan Cukai.** Galakan cukai boleh diwujudkan dengan menyediakan elauan pelaburan sehingga 60% daripada perbelanjaan modal selama 5 tahun kepada syarikat asing yang beroperasi di Malaysia.

\Soalan (f) menghendaki calon untuk menghuraikan konsep *Selatan-selatan* dan *pasaran menimbul* dalam perniagaan antarabangsa. Kebanyakan calon dapat menghuraikan konsep-konsep yang ditanya dalam soalan ini dan kebanyakan calon dapat menunjukkan kefahaman yang baik dalam topik ini. Antara jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. *Selatan-selatan* ialah pembentukan kumpulan atau pakatan atau kerjasama antara negara-negara hemisfer selatan untuk menjaga kepentingan mereka, membangunkan ekonomi, dan kerjasama teknikal, contohnya negara-negara ASEAN, Amerika Latin, negara-negara Caribbean.
2. *Pasaran menimbul* ialah kawasan atau negara atau pasaran yang baru yang dikenal pasti sebagai mempunyai keadaan ekonomi yang mampu menyediakan pasaran bagi pengeluaran dunia dan perniagaan antarabangsa.

Soalan (g) menghendaki calon untuk menghuraikan tiga jenis dokumen penghantaran dalam perdagangan antarabangsa. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat dan dapat memberikan tiga jenis dokumen yang ditanya dalam soalan. Walau bagaimanapun, terdapat segelintir calon yang gagal untuk menghuraikan dokumen-dokumen yang dinyatakan dalam jawapan. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. **Surat pengesahan penghantaran laut** (*Bill of Lading*). Surat pengesahan ini merupakan satu dokumen tentang barang yang diterima oleh syarikat perkapalan untuk dihantar kepada penerima yang dinyatakan dalam dokumen itu. Dokumen ini diperlukan apabila penghantaran barang dibuat dengan menggunakan kapal.
2. **Sijil pengesahan tempat asal** (*Certificate of Origin*). Sijil ini merupakan satu pengakuan yang ditandatangani oleh pengekspor dan disahkan oleh pegawai jabatan perdagangan dari negara pengekspor. Dokumen ini diperlukan oleh pihak kastam negara pengimport untuk memberi takrif keistimewaan atau menggunakan kuota terhadap barang import.
3. **Pengesahan penghantaran udara atau bil udara** (*Airway Bill*). Pengesahan ini merupakan satu dokumen tentang barang yang diterima oleh syarikat penerbangan untuk dihantar kepada penama yang dinyatakan dalam dokumen itu. Dokumen ini diperlukan apabila penghantaran barang dibuat melalui kapal terbang. Dokumen ini juga bertindak sebagai pengakuan penerimaan barang-barang atas kapal terbang yang dikeluarkan oleh syarikat penerbangan.

Soalan (h) menghendaki calon untuk menjelaskan dua jenis penyelewengan dalam jenayah kolar putih. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat dengan menyatakan jenis penyelewengan dalam jenayah kolar putih. Walau bagaimanapun, terdapat segelintir calon yang gagal untuk menjelaskan penyelewengan yang dimaksudkan. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. Menggelapkan harta dan wang syarikat. Jenis jenayah ini ialah menggunakan wang syarikat dalam amaun yang banyak untuk membuat pelaburan sendiri dengan hasrat untuk mengaut keuntungan yang besar. Selain itu, memalsukan rekod-rekod kewangan syarikat agar tindakan pihak pelaku tidak dapat dikesan juga merupakan kesalahan dalam kategori ini.
2. Memberikan harta yang bukan miliknya atau milik syarikat kepada orang lain. Jenis jenayah ini melibatkan penyalahgunaan harta syarikat, seperti mesin fotostat, telefon, alat tulis, dan sebagainya.

3. Melakukan penipuan yang boleh mendarangkan kerugian kepada pihak yang bertanggungjawab. Antara perbuatan tersebut adalah menjual maklumat syarikat seperti rahsia perdagangan yang meliputi formula, paten, program dan produk baru. Tindakan ini menggambarkan ketidaksetiaan pekerja kepada syarikat

Soalan (i) menghendaki calon untuk menghuraikan tanggungjawab sosial syarikat automotif terhadap pekerjanya. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat terhadap soalan ini dan calon dapat menunjukkan kefahaman yang baik melalui huraian jawapan yang diberikan. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon adalah:

1. Menyediakan persekitaran kerja yang sihat dan selamat untuk pekerja, seperti bengkel yang bersih, mempunyai ciri-ciri keselamatan yang baik, ruang kerja yang luas, dan susunan peralatan di tempat yang telah dikhaskan.
2. Menyediakan dan memberikan biasiswa kepada pekerja untuk melanjutkan pelajaran dalam bidang automatif.
3. Keseimbangan kerja dan kehidupan demi meningkatkan produktiviti pekerja, seperti mengadakan sambutan hari keluarga, marathon, dan jamuan akhir tahun.
4. Memberi ganjaran kepada pekerja secara adil dan saksama untuk meningkatkan motivasi, seperti memberikan pengiktirafan Anugerah Cemerlang, Pekerja Terbaik Bulanan, dan lain-lain.
5. Menjaga kebajikan pekerja automatif, seperti menyediakan perlindungan insurans, perubatan, asrama, surau, khairat kematian, dan lain-lain.

Soalan (j) menghendaki calon untuk menghuraikan dua kebaikan yang diperoleh oleh sesebuah organisasi perniagaan yang menjalankan tanggungjawab sosial. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat dan menunjukkan kefahaman yang baik dalam topik ini. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon adalah:

1. **Membantu peningkatan imej organisasi** perniagaan dalam jangka panjang. Melalui rancangan realiti TV yang menunjukkan sesebuah organisasi melakukan tanggungjawab sosial dengan memberikan bantuan kepada golongan kurang berkemampuan akan meninggalkan kesan positif kepada pemikiran pengguna. Kesan daripada itu, pengguna akan cenderung untuk membeli produk syarikat tersebut pada masa akan datang.
2. **Mengelakkan sebarang masalah** atau tekanan daripada kumpulan pendesak. Sebagai contoh, organisasi perniagaan berusaha untuk melaksanakan sesuatu yang tidak melibatkan diskriminasi jantina.
3. **Meningkatkan harga saham** organisasi perniagaan dalam jangka panjang. Pelaksanaan tanggungjawab sosial dengan baik akan menyebabkan harga saham perniagaan meningkat dalam jangka panjang. Hal ini demikian kerana organisasi dilihat oleh pemegang-pemegang saham sebagai kurang berisiko dan menghasilkan pulangan yang tinggi kepada mereka.

BAHAGIAN B

Soalan 2

Soalan (a) (i) menghendaki calon untuk menjelaskan ciri-ciri peribadi Florence sebagai seorang usahawan. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat tentang ciri-ciri peribadi Floraence sebagai seorang usahawan berdasarkan kajian kes yang diberikan dalam kertas soalan. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. **Kreatif**, iaitu keupayaan seseorang untuk menghasilkan produk atau idea baharu atau unik. Dalam kajian kes, Florence telah berjaya untuk mengumpul hasil kraf tangan, menerima anugerah Handicraft Entrepreneurs Award pada tahun 2007, dan menambahkan produk seramik dalam koleksi kraf tangan beliau.
2. **Inovatif**, iaitu keupayaan seseorang untuk membuat perubahan atau penambahbaikan atau pembaharuan produk perniagaan sedia ada. Dalam kajian kes, Syarikat TMS yang diterajui oleh Florence pernah mempromosikan barangannya sehingga ke pusat beli-belah terkenal, seperti Harrods di United Kingdom, Singapura, Australia, dan Jepun. Selain itu, syarikat TMS juga telah mengembangkan perniagaannya melalui pinjaman sebanyak RM30,000 daripada Perbadanan Pembangunan Ekonomi Sarawak (SEDC). Di samping itu, Florence juga telah dilantik sebagai duta di bawah program Duta 1Nita anjuran Kementerian Sains Teknologi dan Inovasi.
3. **Berwawasan**, iaitu merujuk kepada seseorang yang berpandangan jauh atau seseorang yang mempunyai matlamat. Dalam kajian kes, Florence menyedari bahawa TMS perlu mempunyai keunikan dalam produknya agar mempunyai daya saing dengan pesaing.
4. **Inisiatif**, iaitu merujuk kepada seseorang yang mengambil tindakan proaktif atau seseorang yang berusaha dengan keras untuk mencapai sesuatu matlamat. Dalam kajian kes, bagi mendapatkan kemahiran dalam pengeluaran seramik, Florence telah menyertai berbagai-bagai program dan latihan yang dianjurkan oleh Program Pembangunan Industri Seramik, dengan kerjasama Kementerian Pembangunan Industri Sarawak (MID) dan SIRIM Berhad.
5. **Berani menanggung risiko**, iaitu merujuk kepada seseorang yang berani untuk mengambil tindakan yang tidak pasti hasilnya. Dalam kajian kes, Florence telah melabur modal permulaan daripada bantuan rakan dan ahli keluarga dan membuat pinjaman sebanyak RM30,000 daripada SEDC.

Soalan (a) (ii) menghendaki calon untuk menghuraikan sumber-sumber idea yang membantu TMS dalam perniagaan. Kebanyakan calon tidak dapat memberikan jawapan yang tepat. Mereka gagal untuk memberikan huraian kepada jawapan dengan baik. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. **Penyelidikan dan pembangunan**, iaitu merujuk kepada usaha untuk menguji kaji idea ke arah menjadikan hasil kreatif. Dalam kajian kes, Florence telah menyertai berbagai-bagai program dan latihan yang dianjurkan oleh Ceramic Industrial Development Programme.
2. **Produk sedia ada**, iaitu mengambil contoh daripada produk yang sudah ada dalam pasaran untuk diubah suai sebagai hasil atau produk yang diinginkan. Dalam kajian kes, Florence telah mengumpul produk kraf tangan dari masyarakat rumah panjang dan menjual kraf tangan tersebut kepada pelancong-pelancong.

3. **Dasar kerajaan**, iaitu merujuk kepada dasar-dasar kerajaan yang menjurus ke arah pembangunan industri atau bidang tertentu yang disokong dengan insentif kewangan dan juga bukan kewangan. Dalam kajian kes ada disebutkan tentang Program Satu Daerah Satu Produk dan juga dasar kerajaan untuk menjadikan Malaysia negara maju menjelang tahun 2020.
4. **Pelanggan**, iaitu merujuk kepada maklum balas daripada pelanggan terhadap kualiti, manfaat, kegunaan, ciri-ciri, dan fungsi produk untuk ditambah baik. Dalam kajian kes disebutkan bahawa syarikat TMS pernah mempromosikan barangannya sehingga ke pusat beli-belah terkenal, Harrods di United Kingdom, Singapura, Australia, dan Jepun.
5. **Pengalaman**, iaitu merujuk kepada situasi atau keadaan yang pernah dilalui oleh seseorang. Dalam kajian kes, TMS menggunakan semua latihan & bimbingan yang diperoleh daripada SIRIM Berhad.

Soalan (b) (i) menghendaki calon untuk menjelaskan tiga peranan MATRADE dalam menggalakkan pemasaran antarabangsa. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat terhadap soalan ini dan menunjukkan kefahaman yang baik dalam topik ini. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. MATRADE berperanan untuk mempromosi, membantu, dan membangunkan perdagangan luar Malaysia dengan memberi penekanan ke atas eksport produk perkilangan, separa kilang, dan menjalankan import secara terpilih. Sebagai contoh, MATRADE mempromosikan produk batik keluar negara.
2. MATRADE berperanan untuk merangka dan melaksanakan strategi pemasaran eksport negara bagi menggalakkan eksport produk terkilang dan separa kilang. Sebagai contoh, MATRADE menganjur dan mengadakan pameran perdagangan di peringkat antarabangsa.
3. MATRADE berperanan untuk menjalankan perisikan komersial, penyelidikan pasaran, dan mewujudkan satu pangkalan data maklumat yang komprehensif bagi tujuan peningkatan dan pembangunan perdagangan antarabangsa. Sebagai contoh, MATRADE menjalankan penyelidikan cita rasa pengguna di luar negara untuk kegunaan syarikat di Malaysia.
4. MATRADE berperanan untuk mengelolakan program-program latihan bagi meningkatkan kemahiran pengeksport Malaysia dalam pemasaran antarabangsa, seperti menganjurkan seminar atau bengkel yang berkaitan.
5. MATRADE berperanan untuk meningkatkan dan melindungi kepentingan-kepentingan perdagangan antarabangsa Malaysia di luar negara melalui pewujudan kerjasama antara kerajaan dengan negara luar.
6. MATRADE berperanan untuk menasihati pihak kerajaan tentang perkara-perkara yang berkaitan dengan perdagangan antarabangsa dan bertindak sebagai ejen kepada kerajaan, individu, organisasi mengenai perkara tersebut. Sebagai contoh, MATRADE mengenal pasti negara-negara rakan dagangan yang berpotensi kepada Malaysia.

Soalan (b) (ii) menghendaki calon untuk menerangkan **tiga** risiko syarikat multinasional. Kebanyakan calon dapat memberikan ketiga-tiga jenis risiko dengan tepat. Walau bagaimanapun, kebanyakan calon gagal untuk menerangkan risiko tersebut dengan baik. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. **Risiko ekonomi.** Pengamalan sistem ekonomi yang berbeza, seperti sistem ekonomi perancangan pusat, campuran, dan kapitalis akan mempengaruhi kuasa beli penduduk setiap negara. Risiko ini juga boleh disebabkan oleh masalah kemelesetan ekonomi ataupun inflasi.
2. **Risiko politik.** Sistem pemerintahan sesebuah negara adalah berbeza menyebabkan syarikat akan mengalami kerugian sekiranya tindakan kerajaan asing menurunkan nilai pelaburan syarikat tersebut. Sebagai contoh, syarikat mengalami risiko operasi disebabkan oleh perubahan undang-undang, persekitaran, dan penetapan cukai.
3. **Risiko kredit.** Risiko ini berkaitan dengan risiko untuk mendapatkan pembayaran dari luar negara. Sebagai contoh, sebuah syarikat multinasional beroperasi di sebuah negara yang sedang mengalami masalah, seperti kemelesetan ekonomi, ketidakstabilan politik, dan bencana alam. Masalah yang dialami oleh negara tersebut akan menyebabkan syarikat yang membuat pinjaman tidak mampu untuk membayar balik pinjaman bersama faedah yang dikenakan.
4. **Risiko pemiliknegaraan.** Risiko ini merujuk kepada kemungkinan berlakunya perubahan pemerintah bagi sesebuah negara. Hal ini demikian kerana perkara, seperti pengambilalihan aset melalui *expropriation* atau *confiscation* boleh berlaku. Sebagai contoh, perubahan pemerintahan demokrasi kepada pemerintahan komunisme menyebabkan negara tuan rumah akan mengambilalih syarikat multinasional tanpa membayar sebarang pampasan.

Perakaunan (948/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 2454 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 56.31%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	8.11	4.93	2.69	5.05	12.55	8.88	14.10	4.16	3.30	4.20	32.03

RESPONS CALON

Komen am

Mutu jawapan calon secara keseluruhan adalah sederhana. Ini adalah kerana tahap kesukaran soalan adalah sederhana dan yang disediakan mengikut sukanan pelajaran peperiksaan Perakaunan STPM. Soalan yang dikemukakan dapat mendiskriminasikan antara calon yang baik dengan calon yang lemah. Majoriti calon gagal menjawab dengan baik soalan yang berbentuk kualitatif. Bagi soalan kuantitatif pula, calon tidak memahami dengan jelas maksud angka yang dihitung. Ini adalah kerana penerangan yang diberi bagi setiap angka yang dihitung tidak jelas atau tidak merujuk secara khusus dengan jawapan yang diberi. Kebanyakan calon hanya menjawab secara umum tanpa mengaitkan semula dengan jawapan yang sepatutnya.

Komen soalan demi soalan

Soalan 1

Soalan bahagian (a)(i) menghendaki calon memerihalkan empat fungsi belanjawan yang dapat membantu pihak pengurusan mengurus perniagaan yang berkesan. Kebanyakan jawapan calon tidak menyatakan dengan jelas tentang fungsi sebenar belanjawan. Ini adalah kerana calon menjawab fungsi belanjawan dengan memberikan kata kunci sahaja tanpa menjelaskan maksud sebenar perkataan tersebut. Ramai calon tidak menjawab bahagian ini. Jawapan yang sepatutnya ialah perancangan, kawalan, komunikasi, koordinasi, sebagai alat pengukur prestasi, dan motivasi. Jawapan ini hendaklah dihuraikan dengan jelas serta dikaitkan bagaimana ianya dapat membantu pihak pengurusan mengurus perniagaan dengan lebih berkesan.

Soalan bahagian (b)(i) menghendaki calon menyediakan belanjawan Salun Cantik bagi bulan November 2013 dengan anggaran 1,500 orang pelanggan. Soalan ini berada pada aras mudah. Majoriti calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Namun begitu terdapat calon yang memberikan jawapan dengan mengasingkan komponen kos tetap dan kos berubah. Jawapan yang sepatutnya ialah hasil jualan atau perkhidmatan, jumlah perbelanjaan dan untung operasi masing-masing ialah RM135,000, RM97,300, dan RM37,700.

Soalan bahagian (b)(ii) menghendaki calon menyediakan laporan prestasi belanjawan fleksibel Salun Cantik bagi bulan November 2013. Calon perlu menyediakan laporan prestasi berdasarkan bilangan pelanggan sebenar, iaitu 1,250 orang. Terdapat segelintir calon yang membandingkan prestasi antara 1,500 orang pelanggan dengan 1,250 orang pelanggan. Jawapan ini adalah salah kerana perbandingan perlu dibuat pada tahap kuantiti yang sama bukan pada tahap yang berbeza. Oleh yang demikian, walaupun calon memberikan jawapan yang betul pada tahap bilangan pelanggan 1,250 orang, markah tidak dapat diberikan kerana perbandingan yang dibuat bukan pada tahap bilangan pelanggan yang sama.

Jawapan sepatutnya:

Cantik Sdn. Bhd.

Laporan Prestasi Belanjawan bagi bulan berakhir November 2013

	Belanjawan fleksibel (RM)	Sebenar (RM)	Varians
Kuantiti	1,250	1,250	0
Hasil jualan/perkhidmatan	112,500	112,500	0
Perbelanjaan:			
Bahan rawatan	43,750	45,070	1,320 (TM)
Elektrik	4,625	4,800	175 (TM)
Gaji dan upah	18,250	17,880	370 (M)
Sewa kedai	4,000	4,000	0
Susut nilai peralatan	6,000	6,000	0
Kos penyelenggaraan	4,500	4,850	350 (TM)
Kos pentadbiran	5,125	5,250	125 (TM)
Jumlah perbelanjaan	86,250	87,850	1600 (TM)
Untung operasi	26,250	24,650	1600 (TM)

Soalan bahagian (b)(iii) menghendaki calon menyediakan dua cadangan penambahaikan untuk memperbaiki prestasi masa hadapan perniagaan Salun Cantik. Bagi menjawab soalan ini, calon sepatutnya perlu mengaitkan dengan jawapan yang diberikan dalam (b)(ii) tetapi kebanyakan calon memberikan jawapan secara umum sahaja. Terdapat juga calon memberikan jawapan yang langsung tiada kaitan dengan jawapan (b)(ii) seperti memberikan contoh yang berdasarkan kepada jenis perniagaan yang lain. Jawapan yang sepatutnya ialah memberikan cadangan kepada komponen belanja yang perlu penambahbaikan dan menumpukan kepada kelemahan yang ada dengan merujuk kepada varians yang tidak memuaskan. Cadangan penambahbaikan komponen belanja yang sememangnya telah dikawal iaitu varians memuaskan perlu dimasukkan sebagai jawapan.

Soalan 2

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menerangkan maksud modal saham dibenarkan. Majoriti calon memberikan jawapan yang kurang jelas dan tidak memuaskan. Jawapan yang sepatutnya ialah modal saham dibenarkan merupakan jumlah modal saham maksimum yang didaftar dan dibenarkan oleh pendaftar syarikat untuk diterbit.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan dua kelebihan pemegang saham keutamaan boleh tebus berbanding dengan pemegang saham biasa. Soalan ini adalah pada aras mudah. Namun begitu ramai calon tidak dapat memberikan jawapan yang tepat bagi soalan ini. Kebanyakan calon memberikan ciri-ciri saham keutamaan tanpa membuat perbandingan dengan saham biasa. Calon sepatutnya hanya perlu menumpukan kepada kelebihan yang diperoleh apabila memiliki saham keutamaan berbanding dengan saham biasa. Jawapan yang sepatutnya ialah keutamaan dari segi pembayaran dividen dan mendapat keutamaan dari segi tuntutan aset apabila syarikat dibubar.

Soalan bahagian (c)(i) menghendaki calon menyediakan catatan jurnal bagi merekod semua urus niaga Syarikat Adam Berhad. Kebanyakan calon tidak menjawab soalan ini secara tepat. Calon menjawab dengan menggunakan cara yang lebih panjang, iaitu dengan merekodkan penerbitan saham ke akaun terbitan hak dan kemudiannya menutup akaun tersebut dan dipindahkan ke akaun modal saham biasa. Jawapan yang sepatutnya adalah seperti yang berikut:

Dt. Akaun Bank	600,000
Kt. Akaun Modal Saham Biasa	500,000
Kt. Akaun Premium Saham	100,000
(Merekod terbitan 200,000 unit saham hak pada premium)	
Dt. Akaun Premium Saham	125,000
Kt. Modal Saham Biasa	125,000
(Merekod perumpukan terbitan 50,000 unit saham bonus)	
Dt. Akaun Debentur 6%	300,000
Dt. Belanja Faedah Debentur	18,000
Kt. Akaun Bank	318,000
(Merekod penebusan debentur pada nilai tara)	

Soalan bahagian (c)(ii) menghendaki calon menyediakan ekuiti pemilik Syarikat Adam Berhad selepas mengambil kira semua urus niaga di atas. Masih terdapat calon menjawab bahagian ekuiti menggunakan format akaun T. Calon sepatutnya menulis dengan terperinci unit saham, harga saham, dan jenis saham yang ada. Calon hanya perlu memindahkan baki-baki akaun ke dalam penyata ekuiti.

Jawapan sepatutnya:

Modal saham dibenar	RM
500,000 modal saham keutamaan 10% nilai par RM3.00 sesaham	1,500,000
2,500,000 modal saham biasa nilai par RM2.50 sesaham	6,250,000
<hr/>	
Modal saham diterbit dan dibayar penuh	
250,000 modal saham keutamaan 10% nilai par RM3.00 sesaham	750,000
1,050,000 modal saham biasa nilai par RM2.50 sesaham	2,625,000
<hr/>	
Rizab	
Akaun Premium Saham (90,000+100,000-125,000)	65,000
Akaun Pendapatan Terkumpul	290,000

Soalan 3

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menjelaskan dua implikasi ke atas sesebuah syarikat yang tidak menyediakan penyata aliran tunai. Kebanyakan calon menjawab secara umum tanpa menjelaskan implikasinya. Contoh jawapan calon ialah tidak mengetahui aliran tunai keluar masuk. Jawapan ini betul, namun implikasinya tidak dinyatakan. Jawapan yang sepatutnya ialah sekiranya sesebuah syarikat tidak menyediakan penyata aliran tunai, syarikat itu akan dikenakan tindakan undang-undang kerana tidak mematuhi peraturan kewangan di bawah Akta Syarikat dan Bursa Malaysia, harga saham syarikat jatuh kerana maklumat kewangan tidak lengkap atau syarikat sukar mendapat pembiayaan.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan dua urus niaga yang tidak melibatkan aliran tunai tetapi memberi kesan kepada perubahan aset, liabiliti, dan ekuiti. Ramai calon masih tidak dapat menjawab dengan tepat soalan ini. Calon sepatutnya perlu memberikan contoh urus niaga yang tidak melibatkan tunai secara kekal atau urus niaga tersebut bukan berbentuk pelarasan. Jawapan yang sepatutnya ialah belian aset dengan terbitan saham, penebusan debentur dalam terbitan saham, ambilan barang, dan penilaian semula aset.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyediakan penyata aliran tunai untuk Syarikat Marikh Berhad bagi tahun berakhir 30 Jun 2013 mengikut kaedah langsung berdasarkan kepada butiran perakaunan yang diberi. Walaupun soalan ini pada tahap kemahiran berfikir aras tinggi yang sukar, majoriti calon yang memilih soalan ini dapat menjawab dengan baik. Ini adalah kerana calon yang menjawab soalan ini dapat mengingati kaedah pengiraan secara terperinci dan betul seperti pengiraan penerimaan daripada penghutang, pembekal, jualan aset, dan lain-lain.

Jawapan sepatutnya:

Ringkasan penyata aliran tunai adalah seperti yang berikut:

Aliran tunai aktiviti operasi	75,190
Aliran tunai aktiviti pelaburan	(155,600)
Aliran tunai dari aktiviti pembiayaan	119,950
Lebihan aliran tunai bersih	39,540
Baki awal tunai	30,800
Baki akhir tunai	70,340

Mathematics (M) (950/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 1 092. The percentage of candidates who obtained a full pass was 71.15%.

The achievement of candidates according to grades is as follows.

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	5.50	8.06	6.41	12.36	12.18	15.75	10.90	3.48	2.20	4.12	19.05

RESPONSES OF CANDIDATES

General comments

The answers presented by good candidates showed full understanding of mathematical concepts with nearly perfect working. Candidates gave well-presented answers to familiar questions but showed weaknesses or mistakes when encountered not-so-familiar questions. Some candidates did not present their answers accordingly in an organised manner.

Comments on individual questions

Question 1

The performance of the candidates was very poor. Most candidates could not understand the question. They only applied the concept based on the term present value by using the annuity formulae. Candidates rarely answered part (b) correctly.

Answer: (a) RM158 062.91; (b) $x = 30929.20$

Question 2

Majority of the candidates could find the average cost, but when proceeded to use the differentiation concept to minimise the average cost, they applied the wrong concept (integration concept) or were unable to apply differentiation concept correctly. Candidates scored best in part (b).

Answers: (a) 18 units; (b) $P(x) = -5.02x^2 + 2510x - 1620$

Question 3

This question is simple and clear. Candidates were guided to perform the next iteration of the simplex algorithm. But some of the candidates started their initial tableau from the given linear programming model instead of from the given simplex tableau. Candidates could write the reason that table is optimal but did not mention the correct key words such as row and non-negativity.

Answers: (a) $P = 20$ when $x = 0, y = 7, z = 13$

Question 4

The candidates did quite well in this question. With the AON network given partly, most of the candidates were able to construct a table with all the preceding activities, EST, LST, EFT, LFT, TF, critical activities and minimum completion time and scored full marks. Some candidates only performed AON network completely without showing the values in the table form. They were unable to obtain the first 8 marks for part (a). Some candidates stated the critical path instead of critical activities.

Answers: (b) C, E, H, I, 31 weeks;

(c) No effect, because total float of activity G = 4 weeks > 1 week

Question 5

The performance of the candidates was good. This is a straight-forward question. Candidates understood that it is required to calculate the optimal order quantity, reorder point and the number of orders, but majority of them did not consider the effective lead time. Some candidates made careless mistakes when applying the formulae.

Answer: (a) 60 units per order; (b) 30 units; (c) 6 orders per year

Question 6

The performance of the candidates differed among the centres. This question looks simple but to some candidates, it is the most difficult question. Candidates either did not answer this question or were unable to perform the correct answer in pay off matrix for player P or only showed part of the solution. Some candidates failed to regard player P as row player.

Question 7

Students seemed to be well drilled in solving linear programming problem graphically. Candidates could determine the quantity of material not used up but did not write the material Q.

Answers: (b) Oil-based paint = 20 tonnes, water-based paint = 25 tonnes, profit = RM 64000.00;

(c) 1 tonne of material Q

Question 8

The performance of candidates was good. Some candidates did not compare maxmin and minmax to show no stable solution. Candidates were successful in sketching the graphs of $90 - 100p$, $70p - 50$, $120p - 60$. But when proceeded to determine the optimal mix strategy, they used the wrong lines to calculate the probability value. For example, $120p - 60 = 90 - 100p$, so candidates failed to get the correct p and q values and also expected increase in customers for Restaurant A and B.

Answers: (b) $\left(\frac{14}{17}, \frac{3}{17}\right)$; (c) $\frac{130}{17}$; (d) $\left(\frac{7}{17}, \frac{10}{17}, 0\right)$

Mathematics (T) (954/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 7177. The percentage of the candidates who obtained a full pass was 67.66%.

The achievement of candidates according to grades is as follows.

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	10.56	10.81	11.43	11.20	9.84	6.24	7.58	5.20	5.13	4.46	17.56

RESPONSES OF CANDIDATES

General comments

Most candidates were familiar with and understood well the needs of the questions as reflected in their answers. Good students presented their solutions and showed the steps systematically and correctly. They performed calculations accurately. They could give answers quite close to the marking scheme. They used formulae and symbols correctly and their works were well planned.

The moderate candidates performed well in straight forward questions like Q2(a), Q3 and Q5. They were unable to answer some parts of the questions and usually simply used some formulae, especially for questions involving understanding and application of mathematical concepts such as question 1, 7 and 8. Many of them did not use symbols and formulae correctly. They also could not manage the information given in the question in order to find the solution. For example in 7(a), they had difficulty in handling calculation involving time with decimal places.

Weak students could not show the correct working. Their work were messy and at times they could not apply formulae or symbols correctly such as the unbiased estimates and conditional probability. They could not use related mathematical concepts and appropriate formulae in solving problems. There were candidates who lost marks because of too early approximations or too many decimal places or significant figures.

Some candidates were good in answering quantitative questions but weak in answering conceptual and defining questions. Many candidates did not give the complete answer for the conceptual and defining questions, especially in Q8. In Q5 & Q6, many candidates could not write the H_0 and H_1 correctly and there was no mention of evidence that supported the claim.

Comments on individual questions

Question 1

Most candidates could not answer this question well. They could not identify median as the measure of central tendency, interquartile range or semi-interquartile range as the measure of dispersion. Some candidates could comment well on the skewness but they did not compare among teachers and students. They merely stated the fact separately.

Answers: The median of two groups are the same.

The interquartile range or semi-interquartile range of the average ranking score of the students is larger than teachers.

Both are positively skewed.

Question 2

Many candidates could not answer this question correctly because they were weak in probability. Majority of them were unable to translate the given conditional probability into mathematical terms, thus could not give the correct formula for conditional probability in 2(b) and 2(c). Some candidates could not understand the word respectively so they used the given probability wrongly. Some candidates did not know that equally likely means the same, so they attempted to find the probability for $P(B)$ and $P(T)$ using different ways.

Answer: (a) $\frac{11}{75}$, (b) $\frac{21}{55}$, (c) $\frac{31}{36}$.

Question 3

Most of the candidates were able to find the cumulative distribution function correctly but some of them with discontinuity in their domain. Most of them were able to carry out simple integration to obtain the cumulative distribution function but some with mistakes such as using the wrong limits or did not use limits.

Many candidates could not sketch the graph of cumulative distribution function correctly. Only the quadratic and the straight line graphs were produced without the horizontal line for $x > 3$. Many candidates were able to use either cumulative distribution function or integration on probability distribution function in between two values.

$$\text{Answers: (a) } k = \frac{1}{2} \quad (\text{b}) \quad F(x) = \begin{cases} 0, & x \leq 1, \\ \frac{x^2}{2} - x + \frac{1}{2}, & 1 < x \leq 2, \\ \frac{1}{2}x - \frac{1}{2}, & 2 < x \leq 3, \\ 1, & x > 3. \end{cases} \quad (\text{d}) 0.625$$

Question 4

Majority of the candidates did not write the word unbiased or use the symbol for unbiased estimates because they were confused with the symbols for unbiased point estimates of mean and variance of population and unbiased point estimate for proportion of population. Many candidates used the wrong formula to find unbiased variance. Some candidates did not know the difference between μ and $\bar{x}$, σ^2 and s^2 . Some candidates assumed $\sum x^2 = \sum(x)^2$ and many candidates used $P(X > 25.0)$ to find the proportion.

Answer: (a) Unbiased estimate of population mean = 24.8,
 Unbiased estimate of population variance = 0.196,
 (b) $\frac{1}{3}$.

Question 5

Most candidates could answer this question well. Some of them could not score full marks because they were unable to state the conclusion completely. They missed out the word “sufficient/enough evidence, or 5% significance level”. Quite a number of candidates used 160 – 153 instead of 153 – 160. Some candidates used the wrong hypothesis $H_0 : \mu \geq 160$ and $H_1 : \mu < 160$.

Answer: $H_0 : \mu = 160$ and $H_1 : \mu < 160$. There is enough evidence that $\mu < 160$.

Question 6

Most candidates were able to perform calculation correctly for this question even though the working was tedious. They were good at performing the chi-squared test of independence. Weaker candidates wrote the hypothesis wrongly as H_0 : There is no association between temperature and air quality; and H_1 : There is association between temperature and air quality. Some candidates used too early approximation and calculated the E_i values in two significance figure. Some candidates failed to make proper conclusion and there was no mention of the evidence that supported the claim.

Answer: There is sufficient evidence to conclude that there is an association between temperature and air quality at the 5% significance level.

Question 7

Candidates found difficult to use the 24 hours system for time. Many candidates left out the first class with frequency 0 and did not give the upper boundaries; instead they just copied the class intervals and paired them up with the cumulative frequencies. Most candidates could calculate the median, the first quartile and the third quartile correctly, but did not know or were unsure of the formula for the mode. Many candidates used the wrong class size to find the median, the mode, the first quartile and the third quartile.

Answer: (a) 5.911; (c) median = 0831.1, mode = 0831.3; (d) 1.625; (e) 70%

Question 8

Most of the candidates were able to state the distribution of sample mean in (a)(i) and the distribution of sample proportion in (b)(i) but failed to give reason for the distributions to be approximated to normal distributions. There were no mentioning of the central limit theorem or sample size is large. Many candidates used the wrong symbol for sampling and estimation notation. For the effect on the probability if sample size increased, many candidates knew that the probability increased but majority of them could not justify their answer correctly. Many candidates found the wrong distribution of the sample proportion.

Answers: (a) (i) Using CLT, $\bar{X} \sim N(1100, 4050)$ (ii) 0.9589;
(b) (ii) Using CLT, $p_s \sim (0.64, 0.0018432)$

Information and Communications Technology (958/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 350. The percentage of candidates who obtained a full pass was 41.15%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	8.57	4.29	2.29	4.86	4.57	8.86	7.71	13.14	10.29	11.70	23.71

RESPONSES OF CANDIDATES

General comments

The questions covered were mostly essential or important understanding database, analysis and system design. As such topics covered in the questions varies and well distributed from the types of information system, feasibility study, physical design, design of entity relationship (E-R) diagram and SQL statement.

However the answers given by most students were rather general on the surface. Candidates from some centres managed to answer the questions well.

The candidates scored well in the technical questions such as E-R diagram and SQL statement but mistakes were bound especially when they were not meticulous. Most candidates seemed to answer the questions on the surface.

Comments on individual questions

Question 1

This question required candidates to have knowledge on decision support system (DSS). Question 1(a) was not well answered, with many candidates not giving the correct definition of DSS. Question 1(b), many candidates were unable to give important keywords describing the characteristics of DSS and lost marks. Question 1(c) was not well answered; answers were not provided with the relation of DSS to a manager's decision making.

Question 2

Question 2(a), many candidates had difficulty in explaining the purposes of feasibility study for a new inventory control system. Most candidates gave very general answers and the keywords such as determine hardware/software specifications were not given. Question 2(b), most candidates were not able to answer this question in context of technical, economic, legal, operational and schedule feasibilities.

Question 3

Question 3(a), not many candidates achieved high marks in this question. Candidates did not give the correct objectives of the maintenance phase. Question 3(b), many candidates attempted this question and many demonstrated an understanding of activities involved in the maintenance phase.

Question 4

Candidates had good understanding of characteristics of good data. Most answers were generic in nature but some managed to get full marks. Many students also repeated the same point to answer this question with inappropriate keywords.

Question 5

Question 5(a) required the candidates to suggest attributes of the entity and to draw an E-R diagram. Many answered this question well. Question 5(b) and question 5(c), many candidates achieved marks for this question, with many able to map the E-R diagram drawn to the relational schema. However, many candidates were not able to draw the weak entity correctly and understood the concept wrongly. Therefore most of the candidates did not get full marks for the E-R diagram.

Question 6

Question 6 required candidates to produce the SQL statements based on the output given. Question 6(a), most students were able to answer in part (i). However, not many were able to answer in part (ii) as the DDL statement given by the candidates were not correct. Most students were not able to answer in part (iii) as it required the candidates to relate two tables in the DDL statement. Question 6(b), most students were not able to provide the SQL range statement and many candidates gave invalid answer with syntax mistakes in the DDL statement.

Question 7

Question 7(a) required the candidates to draw the context diagram for the time table information system and very few answered this question. Question 7(b) was not answered well with most candidates gaining no marks for drawing level 0 of DFD. Question 7(c), was well understood by the candidates with almost half of them gaining high marks for drawing a program structure chart correctly.

Physics (960/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 3187. The percentage of candidates who obtained a full pass was 54.43%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	9.30	4.77	4.21	5.08	9.79	8.97	12.14	5.99	8.06	4.74	26.67

RESPONSES OF CANDIDATES

SECTION A: Multiple-choice

Answer keys

Question number	Key	Question number	Key	Question number	Key
1	D	6	A	11	C
2	D	7	B	12	C
3	A	8	A	13	B
4	B	9	C	14	C
5	D	10	D	15	B

General comments

The mean score was 8.826 and the standard deviation of the scores was 2.758. More than 70% candidates answered questions 1, 2, 3, 6 and 10 correctly. Less than 30% candidates answering question 8 correctly. The rest of the answers fell in the medium range with 30% to 70% candidates obtaining correct answers.

SECTION B AND C: Structure and Essay

General comments

Generally, the candidates showed good ability when attempting questions that required numerical presentation. Many candidates are able to show the workings clearly without omission and the values of constants provided were used correctly. The major concern in the Physics curriculum is that learning of the subject is taken as in learning of Mathematics. The candidates show low capability in answering questions that involve explanation or description, especially on fundamental concepts. Visualisation and conceptualisation are vital basic skills in exploring Physics knowledge to a greater extend. It does reflect on the emphasis of teaching or whether the students take the subject matter seriously.

Comments on individual questions

Question 16

In part (a)(i), most candidates gave their answers in terms of the magnetic field and electric field instead of the magnetic and electric forces. Most candidates failed to know that the resultant forces equal to zero. Candidates performed poorly in this question.

In part (a)(ii), few candidates knew that $B = \frac{E}{v}$ and if they got it right, they were unable to write the correct answer with proper significant figures and units.

In part (b)(i), most candidates knew that $v = f\lambda$ but they still failed to give the answer correctly because they wrongly substituted the value of speed of electromagnetic wave in the material instead of speed of electromagnetic wave in air.

In part (b)(ii), candidates performed very well in this question because they knew the correct equation for determining refractive index n .

Answer: (a)(ii) 0.40 T (b)(i) 2.50×10^{-2} m (b)(ii) 1.43

Question 17

In part (a), majority of the candidates knew that $\lambda = \frac{h}{p}$, but they failed to relate that the particles have wave nature properties or behaviour.

In part (b)(i), few candidates knew that $\lambda = \frac{h}{mv}$ and kinetic energy $= \frac{1}{2}mv^2$ but still they failed to calculate the ratio of kinetic energy of electron and kinetic energy of proton.

In part (b)(ii), most candidates did not know that $\lambda = \frac{h}{\sqrt{mV}}$ and hence they could not calculate the voltage required.

Answer: (b)(i) 1833 (b)(ii) 2.28×10^3 V

Question 18

In part (a), most candidates lost marks because they gave the answer as directly proportional and it must be directed toward a fixed point instead of equilibrium point.

In part (b)(i), candidates failed to state the tension correctly when the spring was in equilibrium and at a displacement x from equilibrium position. Candidates also failed to relate that resultant force $F = ma = mg - T$, where $T = k(e + x)$.

In part (b)(ii), most candidates were able to determine correctly the period using equation $T = 2\pi\left(\sqrt{\frac{m}{k}}\right)$. However some candidates only wrote the equation and did not proceed to calculate the value of period.

In part (c)(i), most candidates knew that $E_{\max} = \frac{1}{2}mv^2$ and gave the correct answer for this question.

In part (c)(ii), most candidates determined the value of y or the velocity at $t = 0.40$ s wrongly because they failed to realise that unit radians should be used in this question.

Answer: (b)(ii) 0.254 s, (c)(i) 2.88×10^{-3} J or 2.9×10^{-3} J, (c) (ii) 1.088×10^{-3} J or 1.09×10^{-3} J

Question 19

In part (a)(i), most of the candidates were able to write $f = \frac{R}{2}$ and using the formula $\frac{1}{u} + \frac{1}{v} = \frac{1}{f}$. They managed to determine the distance of image correctly.

In part (a)(ii), most of the candidates also knew that the magnification equation $m = \frac{v}{u} = \frac{h_i}{h_o}$ and thus they were able to calculate the size of the image. However few candidates were careless with the significant figure.

In part (a)(iii), most of the candidates were able to state the two characteristics of image formed from answers in (a)(i) and (a)(ii) correctly.

In part (b)(i), many candidates were able to write the correct formula but failed to identify that the bi-convex lens had a smaller radius of curvature than the concave mirror hence, they calculated the wrong value of image distance.

In part (b)(ii), most candidates could not get full marks in this section because they used wrong distance of object value for the second lens. Candidates were also confused with the sign convention for lens.

In part (b)(iii), only very few candidates realised that the magnification for combined lens should be $m = m_1 \times m_2$. Almost all candidates wrote $m = \frac{v}{u}$ and therefore, they wrongly calculated the magnification.

Answer: (a)(i) 36.0 cm, (a)(ii) 4.00 cm (b)(i) 120.0 cm, (b)(ii) -34.7 cm, (b)(iii) 1.19 or 1.2

Question 20

In part (a)(i), most of the candidates were able to explain the difference between soft X-rays and hard X-rays.

In part (a)(ii), many candidates were able to sketch an intensity-wavelength graph to represent a typical X-rays spectrum correctly. However there were candidates who did not know how to sketch the graph.

In part (a)(iii), most of the candidates were able to state the three characteristics of the X-ray spectrum.

In part (b)(i), many candidates knew that the material used at the anode must have a high-melting point.

In part (b)(ii), most candidates were able to give the expression $\frac{1}{2}mv^2 = eV$ and correctly calculated the speed attained by the electron before it hit the anode.

In part (b)(iii), most of the candidates were able to determine the rate of change of electrical energy to X-ray energy. They were also able to attribute the large percentage of energy lost to heat. However, none of them came up with the notation of no direct electron-electron collision.

Answer: (b)(ii) $8.38 \times 10^7 \text{ m s}^{-1}$ or $8.4 \times 10^7 \text{ m s}^{-1}$ (b)(iii) 102 W

PAPER 960/5 (WRITTEN PRACTICAL TEST)

Question 1

In part (a)(i), most candidates were able to determine the gradient of the graph.

In part (a)(ii), most candidates did not give the answer to the correct significant figures and correct unit which made them lost a lot of marks.

In part (b), most candidates were able to name the correct instruments which could be used to measure width and thickness of the metre rule.

In part (c), most candidates failed to give the correct reasons why the width and thickness of the metre rule were measured three times. The correct reasons were that the ruler was not uniform and to reduce random error.

In part (d), most candidates gave the type of errors as their answer rather than identify the possible source of error.

In part (e), few candidates could suggest methods that could be used to obtain the value of d more accurately.

In part (f), many candidates could not determine the percentage error of the result in the experiment.

Answer: (a)(i) 0.531 m kg^{-1} , (a)(ii) $2.00 \times 10^{10} \text{ Nm}^{-2}$ (f) 8.20%

Question 2

In part (a), almost all candidates could not give the correct response when suggesting a precautionary measure when the experiment is repeated for each voltage supply. To measure the bulb consistently, the position of the filament and the photometer should always be at the same level.

In part (b)(i), almost all candidates did not know that the reason voltage alone could not be used to represent the power supplied to the bulb was that the resistance R of the filament was not constant.

In part (b)(ii), most candidates knew that current has to be measured to represent the power supplied to the bulb.

In part (c), most candidates were not able to answer this part. They did not know that sufficient time was needed to obtain a steady state.

In part (d)(i), most candidates were able to calculate the values of P and B correctly with necessary significant figures.

In part (d)(ii), most candidates were able to plot a graph of B against P .

In part (e), most candidates did not know that the efficiency = $\frac{B}{P}$. Thus they could not explain the efficiency of the bulb at higher power supply.

In part (f), most candidates were able to give at least one of the possible source of error in the experiment such as surrounding light, weak battery, orientation of the photometer and measurement of d .

Answer:

P/W	B/units
2.25	8.44
3.26	11.7
4.20	13.1
5.27	21.0
6.50	24.0
7.81	34.5

Question 3

In part (a), the candidates were able to calculate depth h' and refractive n successfully with necessary significant figures using the equation given in the question.

In part (b)(i), the candidates did not have any difficulty in describing the steps needed to determine the position of the virtual image.

In part (b)(ii), the candidates were able to name the non-parallax method that they used to determine the position of the virtual image.

In part (c)(i), very few candidates were able to recognise that the thickness of the base of the cylinder caused systematic error on the measurement of h and h' .

In part (c)(ii), the candidates were unable to give the correct reason for using a large quantity of oil for the experiment. Larger quantity of oil will increase h which will then decrease the end-effect.

In part (d), most candidates were able to calculate the mean value of the refractive index $\bar{n}$.

In part (e), most candidates were unable to estimate the percentage error.

In part (f), few candidates were able to explain the accuracy of the experiment if the pin was replaced by a thick nail. Many candidates did not realise that replacing the pin with a thick nail would lead to bigger random error/systematic error/bigger end-effect since the image would become thicker.

Answer: (a)

h'/cm	n
10.5	1.43
13.5	1.48
16.9	1.48
21.4	1.40
24.3	1.46
26.9	1.49

(d) 1.46 (e) 2.2%

Chemistry (962/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 7045. The percentage of candidates who obtained a full pass was 59.35%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	4.33	4.24	6.00	7.54	14.05	10.77	12.42	4.70	2.48	2.43	31.03

RESPONSES OF CANDIDATES

SECTION A: Multiple-choice

Answer keys

Question number	Key	Question number	Key	Question number	Key
1	A	6	B	11	C
2	C	7	C	12	A
3	B	8	C	13	A
4	B	9	D	14	B
5	D	10	B	15	D

General comments

The mean score was 9.02 with a standard deviation of 3.39. The performances of the candidates were good. Questions 1, 4 and 15 were easy for the candidates which 73.7%, 79.4% and 84.2% of candidates obtained correct answers respectively. There were no difficult questions.

SECTION B AND C: Structure and Essay

General comments

The mean score was 13.36 out of the full mark of 45, with a standard deviation of 8.51.

Comments on individual questions

Question 16

This was a simple question but many candidates could not answer well. Many candidates seemed to overlook this part or thought that it was an insignificant question because most candidates only got 1 or 2 marks in total for this question.

In part (a), majority of candidates were able to name the gases formed in internal combustion of engine which contributes to the formation of photochemical smog. The answer should be carbon monoxide and nitrogen monoxide. Nitrogen dioxide was not formed initially in the internal combustion of engine and neither were unburned hydrocarbons. Many candidates gave the dioxides as an answer.

In part (b)(i), some candidates could name the catalyst i.e. platinum/rhodium/palladium etc. But some of the candidates did not spell the compounds or substances correctly.

In part (b)(ii), some candidates gave the wrong term for the type of catalysis i.e. heterolytic instead of heterogeneous. The type of catalysis is heterogeneous catalysis, a term in chemistry that must be used correctly.

In part (b)(iii), the question was clear and required candidates to write a balanced equation, and the coefficient stated in whole numbers. Unburned hydrocarbons that undergo oxidation in the catalytic converter were hydrocarbons with 4 to 8 carbons, to be stated specifically, for example, C_4H_{10} .

In part (c), many candidates gave the answer using some other forms of transportation like walking, car pool, cycling etc. The key phrase in this question was decrease air pollution from internal combustion of engines of vehicles, thus the answer should be using electric vehicles or hybrid vehicles or solar vehicles. Many candidates gave alternative fuel (branched hydrocarbon and octane number) instead of engine efficiency (solar or hybrid car).

Question 17

This was a simple question. Many candidates could answer this question.

In part (a), most of candidates gave incorrect answers, i.e. they gave an incorrect structure reflecting their poor knowledge on the reactions of the functional groups. This part was a direct question but some candidates did not seem to be aware that chromic acid is an oxidising agent.

In part (b), the question required the candidates to know that a carboxylic acid was reduced by $LiAlH_4$ followed by acid hydrolysis to a primary alcohol. The candidates should be able to draw the structures clearly, by showing the bonds from C to the groups. For example, $HO-C$ not $OH-C$. 2,4-Dinitrophenylhydrazine (Brady's reagent) or Tollens' reagent could be used to differentiate X and vanillin, with orange precipitate observed for vanillin or silver mirror observed for vanillin. Candidates should be able to spell the names of the reagents accurately. It should be noted that PCl_5 and $SOCl_2$ were not suitable reagents to differentiate X and vanillin as these were two chemicals that are not usually available in the laboratory. Some candidates gave common spelling mistakes such as Tollen instead of Tollens'.

In part (c), many candidates gave incorrect structure. The question was clearly stated and required candidates to draw the structures of the optical isomers. Therefore the candidates should be able draw the pair of optical isomers showing them as mirror images with the reaction involved as nucleophilic addition reaction.

Question 18

This was not a popular question at all. Answers given by the candidates were not complete.

In part (a), most candidates were unable to give a complete answer of hybridisation and orbital overlapping concept that lead to formation of sigma bonds. This part required the candidates to describe the formation of bonds which involved description using words as in carbon undergoing sp^3 not sp_3 hybridisation and overlapping with the p orbitals from chlorine (Cl) and fluorine (F) to form sigma bonds forming a tetrahedral shaped molecule. Then the question continued with a drawing of a labelled diagram of this molecule where candidates should have shown the overlap of orbitals with the correct shape i.e. carbon (C) which had hybridised orbitals. Cl and F should have dumb bell shaped orbitals with C, Cl and F. Then, they should be labelled on the diagram clearly.

In part (b), majority of candidates were unable to answer this question well.

In part(c)(i), most candidates were able to give the function of the ozone layer in the stratosphere.

Part (c)(ii) was fairly answered though many candidates could not give the chemical equations involved. Some of them only explained how dichlorodifluoromethane affects the ozone layer in the stratosphere.

Question 19

This question was popular among the candidates.

In part (a)(i), majority of the candidates failed to give the correct IUPAC name for tartaric acid and oxalic acid. Many candidates wrongly spelt 2,4-dihydroxybutandioic acid for tartaric acid as 2,4-dihydroxy-1,4-butandioic. Some candidates wrote the IUPAC name for oxalic acid like ethandioic acid, ethandioc acid and ethadioic acid.

In part (a)(ii), only a few candidates managed to give the correct reactions and reagents for the conversion of oxalic acid to tartaric acid. Many candidates converted the oxalic acid to dioylchloride, $CLOC-COCl$, in the first step and then, they forgot the fact that dioylchloride could easily be hydrolysed to dicarboxylic acids. Many candidates lost marks for not including the condition of the reactions to prepare carboxylic acid. They also lost marks for using $LiAlH_4$ more but not followed by hydrolysis. The candidates were also not stating the temperature for the catalytic oxidation of diol to dialdehyde.

In part (b), majority of the candidates were able to draw and explain the type of stereoisomerism exhibited by tartaric acid. Some candidates lost marks for the following reasons:

- Some stated optical isomers instead of optical isomerism
- Some stated geometrical isomerism
- Some failed to state the presence of chiral carbon
- Many candidates did not show a pair of enantiomers. They only drew the structure of one of the enantiomers.

In part (c), many candidates used potassium manganate(VII) as the reagent to distinguish tartaric acid from oxalic acid. Some of them used PCl_5 or more SOCl_2 . A few candidates gave concentrated sulphuric acid as the reagent but failed to state or mention the condition of the concentration which is under heat. Most of the candidates lost marks for not stating the test for the carbon dioxide evolved when they used the correct reagent which was concentrated sulphuric acid and under warm condition. For observation of the chemical test, many candidates mentioned effervescence but did not identify the gas evolved. Some candidates also lost marks for not stating the observation of the chemical test.

Question 20

This question was the most popular and candidates managed to obtain fairly good marks.

In part (a), most candidates were able to mention the tripeptide was soluble in water due to hydrogen bonding but they did not mention all the functional groups present in the tripeptide. Some of them were mentioning all the functional groups present which were hydroxyl, carboxyl and amino group. A few candidates stated tripeptide was partially soluble in water, then they also identified the hydrophilic groups and hydrophobic groups. Some of them mentioned the formation of zwitterions for the solubility of the tripeptide.

In part (b)(i), almost all candidates did not give the correct answer. They were unable to give the organic products formed when tripeptide reacted with HCOOH at room temperature. The answers given was aldehyde group attached to N at the N-end of the tripeptide.

In part (b)(ii), many candidates were able to give the correct structures when the tripeptide reacted with $\text{H}_2\text{NCH}(\text{CH}_3)\text{COOH}$ under heat condition.

In part (c)(i), majority of the candidates could draw all structural formulae of amino acids obtained.

In part (c)(ii), most candidates were also able to state and explain the optically active amino acid in the structure they drew in part (c)(i). However, some mistakes the candidates made were as follows:

- Wrong spelling for the chiral carbon eg. chrial carbon, chairal

In part (c)(iii), most candidates were unable to explain the effect of adding a small amount of hydrochloric acid to this amino acid solution. Among the mistakes made were as follows:

- Some candidates did not mention that the amino acid acted as buffer
- Some candidates did not mention that the pH remained unchanged
- Many candidates did not write the equation or were unable to complete formula for salt formation

PAPER 962/5 (WRITTEN PRACTICAL TEST)

General comments

Questions in general were of a good quality and were not too difficult for candidates. The mean score was 17.60 for the full mark of 45 with a standard deviation of 9.25.

Comments on individual questions

Question 1

This question could be considered the most difficult.

In part (a) and (b), most candidates faced difficulty in reading burettes correctly which was surprising since the diagrams given were very clear. Furthermore, the acquired values were not given to two decimal places as it should be in any titration.

In part (c), many candidates were able to determine the volume of HCl that reacted with each reaction involved. Some of the candidates did not realise that the mole of sodium carbonate was similar to the mole of sodium bicarbonate, hence the volume of HCl used to neutralise sodium bicarbonate in the second titration stage (6.85 cm^3) was indirectly similar to the volume of HCl consumed to neutralise the first basic site of sodium carbonate (6.85 cm^3). Thus, in the first stage of titration, the volume of HCl needed to neutralise sodium hydroxide was $20.50 - 6.85 = 13.65\text{ cm}^3$.

In part (d), some of the candidates were able to calculate the concentration of Na_2CO_3 present in the aqueous solution of X.

In part (e), some of the candidates were able to calculate the concentration of NaOH present in the aqueous solution of X.

In part (f), very few candidates were able to give the correct answer.

Question 2

In part (a), majority of the candidates gave the correct answers. The candidates knew the right apparatus used to measure the volumes of the solution and the water.

In part (b), most candidates were able to give the reason. They knew the substance available on the surface of Mg ribbon (a layer of MgO) that needed to be rid off.

In part (c), most candidates were able to calculate $1/t$ that was a rather straight-forward affair.

In part (d), majority of candidates knew what was represented by $1/t$ (rate of reaction).

In part (e), the candidates were able to plot the graph with correct points. Some of them lost marks because they did not give units on axes or gave the reverse axes.

In part (f), many candidates were able to state the effect of concentration of HCl on the rate of reaction.

In part (g), many candidates could not give the correct reason.

In part (h), some candidates could not calculate the concentration of $20 \text{ cm}^3 \text{ mol dm}^{-3}$ HCl after being added with 30 cm^3 water to become 50 cm^3 .

In part (i), some of the candidates were able to suggest the observation during the reaction of Mg ribbon with HCl and the reaction equation.

In part (j), many of the candidates could predict the time taken if Mg powder was to be used and they were able to give correct reason for the increasing surface area of Mg.

Question 3

In part (a), majority of candidates answered correctly. They were able to subtract the mass of test-tube with FA 1 with mass of empty test-tube.

In part (b), majority of candidates were able to subtract correctly to get mass of FA 1 after heating.

In part (c), most candidates answered wrongly. They failed to explain how to ensure that all the water of crystallisation had been driven off from the crystals FA 1.

In part (d)(i) and (d)(ii), most candidates answered correctly by giving the correct mass.

In part (e), majority of candidates were unable to calculate moles of water in the sample of compound by using molecular weight of water of 18 g mol^{-1} which was not specifically given in the question. Some candidates were confused with the number in front of the water formula in $\text{XSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$. So, the molecular weight of water was said to be $18 \times 7 = 126$.

In part (f), most candidates were unable to calculate moles of XSO_4 in the sample of compound $\text{XSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ because they were unable to calculate the moles of water in part (e).

In part (g), the candidates also failed to calculate the relative molecular mass of XSO_4 when they could not calculate the moles of water and XSO_4 in the sample of compound $\text{XSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$.

In part (h), a few candidates were able to calculate the relative atomic mass of element X.

Biology (964/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 4030. The percentage of candidates who obtained a full pass was 47.44%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	5.14	2.93	2.71	4.09	9.85	8.41	14.32	3.50	3.18	4.37	41.51

RESPONSES OF CANDIDATES

SECTION A: Multiple-choice

Answer keys

Question number	Key	Question number	Key	Question number	Key
1	C	6	C	11	B
2	B	7	C	12	C
3	A	8	A	13	B
4	A	9	B	14	D
5	D	10	A	15	D

General comments

The mean score was 7.57 with a standard deviation of 2.70. Less than 30% of candidates answered questions 10 and 11 correctly. The rest of the questions fell into the medium range, with 30% to 80% of candidates obtaining correct answers.

SECTION B AND C: Structure and Essay

General comments

In general, the candidates' answers were satisfactory in terms of planning and presentation. Only a few candidates managed to answer accordingly and systematically.

Comments on individual questions

Question 16

For this question, the candidates were required to have an understanding of the given taxonomic hierarchy (in this case, of the domestic cat), the Binomial system of nomenclature and its importance in biology.

In part (a), most candidates were able to name the phylum **Chordata**. However, some had misspelt it as **chordate**, **Cordata** or **Chordota**.

In part (b), some candidates mistakenly thought that the notochord would develop into the brain or the nervous system. Most candidates managed to give the answer as **notochord**. Some candidates gave incomplete answers such as “**having a nerve cord**” without mentioning “**dorsal or tubular**”, and “**possessing post-anal tail**” without mentioning “**at sometime of its life-cycle**”. Some candidates gave more than two of the required answers for the examiners to choose. In this case, marks will be deducted for each wrong answer given (**wrong-cancel-right rule**).

In part (c), instead of describing the Binomial system of nomenclature, some candidates just listed the taxa as the hierarchy of classification from kingdom to species level.

In part (d), most candidates managed to answer this part.

Question 17

Candidates must have knowledge and understanding of survivorship, in order to interpret the survivorship curves from the graph given, to give an example of type I curve survivorship, and also to state the density-independent factors affecting the size of a population.

In part (a), only very few candidates could provide the meaning of survivorship accurately.

In part (b), many candidates could name the types of survivorship curves as **I**, **II** and **III** except for a few who had mistakenly identified the curves as sigmoid or J-curve or labelled it as types 1, 2 and 3. However, not many were able to explain the curve correctly. Many could not get full marks here because the points will only be given for correct type of curve and explanation. Some could explain what happen at young stage but failed to explain what happen **at the old (later) phase**, while others had mistakenly explained about mortality and natality without referring to **probability of survival**.

In part (c), most candidates answered this correctly.

In part (d), some candidates could not differentiate between density-dependent and density independent factors, e.g. some considered parasitism and prey-predator interaction as density-independent factors. Some candidates provided more than three answers (here the **wrong-cancel-right rule** applies).

Question 18

In part (a), the candidates must have an in-depth understanding and application of the biological phenomenon of “**bottleneck effect**” as to how it could contribute towards changes in allele frequency.

Most candidates managed to explain the bottleneck effect very well but failed to relate this with the **change in allele frequency of the surviving population**. Some even equate bottleneck effect to a type of genetic drift, whereas in actuality it only **contributed to genetic drift**. Some candidates mistakenly considered the bottleneck effect as the same as the founder effect. They also did not relate the natural disasters with the random death in the population in their explanation about the bottleneck effect. The random death could cause changes in allele frequencies which could include both increasing and decreasing the allele frequencies of different alleles. Most candidates kept referring to dominant and recessive phenotypes were affected by natural disaster, which was totally wrong.

In part (b), candidates were required to recall or memorise the facts on the **r-selected and the K-selected species**. However, the candidates were asked to compare between the two, and marks only given if both counterparts were correct.

Some candidates described *r*-selected and the *K*-selected species in two separate sentences or paragraphs. Marks were only given if the candidates used “conjunction” such as whereas/while, etc to indicate some sort of comparison between the two. Some chose to answer in table form. Marks were only awarded if candidates used complete sentences, e.g. “they have large/small body size”, and not as “large/small body size”. Another common mistake was that biological term was not used accurately, e.g. they have long life cycle to represent long life span.

Question 19

This was the most challenging question. This question required candidates to have an understanding of the concept of a **test-cross** and genetic crossing involving **linked genes**, and how to calculate the **map distance** between the genes involved.

In part (a), many candidates did not realise that the genes involved were linked genes and crossing over had occur. They still mentioned about the classical 9 : 3 : 3 : 1 Mendelian ratio in the dihybrid cross in explaining the given F₂ ratio. A few candidates were confused between linked genes and sex-linked genes.

In part (b), many candidates could not give the correct formula for calculating the COV. Some of them did not write the unit for the map distance calculated.

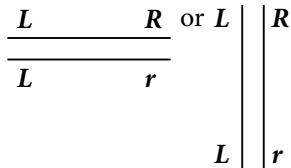
The correct formula is:

$$\text{COV} = \frac{\text{total number of recombinant offsprings}}{\text{total number of all offsprings}} \times 100$$

Instead, the candidates wrote the formula as:

$$\text{COV} = \frac{\text{total number of recombinant offsprings}}{\text{total number of all offsprings}} \times 100\%$$

In part (c), some candidates were unable to show the test cross correctly because they did not really understand the concept of test cross involving linked genes. Many candidates did not show the gametes formed or failed to indicate which gametes belong to either the crossover or the non-crossover type. Few candidates had used different symbols (or alphabets other than L/l or R/r), an action which led to mark deduction since the symbols were already given in the question. Some candidates just did not know how to write genetic diagram or symbol.

e.g. The accepted genotypes are $LR//l r$,

Many candidates wrote it as $LlRr$

Question 20

The question required the candidates to have knowledge of the techniques of DNA cloning, and comparison between the techniques of genetic screening, chorionic villus sampling and amniocentesis.

In part (a), the question was just a recall of memory. Instead of describing DNA cloning, some candidates described the process of DNA replication or the polymerase chain reaction to produce multiple copies of DNA. Some mentioned the isolation of DNA and vector in general instead of the accepted “**donor/target DNA or DNA of interest**” and “**plasmid or phage**”. Some candidates failed to use the proper term such as insertion, ligation and screening (terms like putting into, joining or choosing the right clones were acceptable)

In part (b), the question required candidates to use their knowledge, understanding and application. Due to lack of good understanding on how the two procedures were carried out, most candidates failed to differentiate the two procedures accurately. Some just described the two procedures instead of comparing between them. Some candidates were confused about certain term used, such as vagina instead of **cervix**, liquid instead of **amniotic fluid** and abortion instead of **miscarriage**. Some candidates were confused between the procedures and therefore described one as the other.

PAPER 964/5 (WRITTEN PRACTICAL TEST)

Question 1

This was the structure of a plant cell. Candidates were required to identify the structures in a diagram of a plant cell. A few candidates did not pay close attention to the pointing structure A. Instead of answering cell membrane, a few candidates answered cell wall.

A few candidates could not differentiate between chloroplast and mitochondrial organelles, therefore they could not answer correctly question in part (e).

A few candidates could not use the scientific term correctly. For part (d)(ii) one of the answers was phospholipid bilayer, and a few candidates only gave answer as phospholipids.

A few candidates did not know what to draw for the inner structure of chloroplast organelle. A few of them left part (e) totally blank

Question 2

The question was on anatomy of animal (blood circulatory system). This was the most difficult question among the three questions. Many candidates lose marks in part (a) because they were not able to identify the structures correctly.

In part (d), the question seems to be difficult for the candidates. None of the candidates gave the correct answer.

Question 3

The question was on ecology with calculation. Candidates were required to understand the principles of field sampling and the parameter of ecological measurement.

Most candidates could answer most parts of the question as it was a straightforward question.

The candidates were asked to provide the formula of species density in part (a), and most of the candidates gave the correct formula. Therefore, these candidates could answer part (b) without difficulty. For those who were not able to give the correct formula in part (a), they could not answer part (b) correctly.

Sains Sukan (966/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 2024 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 77.27%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	16.16	7.16	12.95	9.38	10.58	12.84	8.20	5.34	6.18	4.10	7.11

RESPONS CALON

Komen am

Pada keseluruhannya, mutu jawapan calon dalam soalan eseai adalah sederhana. Calon gagal untuk merancang jawapan dengan baik. Keadaan ini menyebabkan jawapan calon berulang-ulang dan tidak tepat yang menyebabkan kehilangan markah. Kelemahan utama jawapan calon adalah tidak memahami kehendak soalan. Kebanyakan calon tidak dapat menginterpretasikan soalan. Selain itu, penggunaan bahasa calon juga amat rendah. Kebanyakan istilah dalam Sains Sukan menggunakan bahasa pinjaman (Bahasa Inggeris) yang telah diterima oleh Dewan Bahasa dan Pustaka. Calon gagal menjawab soalan yang diberikan dengan baik disebabkan kelemahan penggunaan Bahasa Inggeris.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Struktur

Soalan 1

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan faktor falsafah kejayaan jurulatih yang mendorong kepada kejayaan atlet sehingga ke peringkat antarabangsa. Faktor falsafah kejayaan jurulatih itu ialah mempunyai visi, misi, bertanggungjawab, komited terhadap tugas, disiplin, dan bermatlamat. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan baik dalam bahagian ini. Bagaimanapun terdapat calon yang keliru dengan penggunaan istilah ‘falsafah kejayaan’. Calon menyamakan istilah tersebut dengan objektif kejayaan jurulatih.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan cara bagaimana falsafah kejayaan dapat membantu atlet untuk berjaya, iaitu apabila jurulatih menetapkan matlamat jangka panjang dan jangka pendek. Atlet juga mestilah meletakkan kepentingan pasukan melebihi kepentingan diri sendiri dengan berusaha menerapkan semangat kesukaran ketika bertanding. Atlet juga mestilah mempunyai semangat juang yang tinggi, mempunyai keyakinan diri, dan semangat bertanding. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan baik soalan pada bahagian ini.

Soalan 2

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan ciri personaliti atlet jenis *introvert* dan *ekstrovert*. Atlet jenis *introvert* ialah atlet yang mempunyai tumpuan yang tinggi, berdikari, bermotivasi tinggi, tahap kebangkitan yang rendah, dan suka menyendiri. Atlet jenis *ekstrovert* pula ialah atlet yang suka kepada aktiviti yang mencabar, kebergantungan yang tinggi pada jurulatih, seorang yang peramah, tahap kebangkitan yang tinggi, mempunyai ego yang tinggi, dan tumpuan yang tidak konsisten. Kebanyakan calon keliru dengan istilah *introvert* dan *ekstrovert*. Walaupun soalan yang dikemukakan jelas, tetapi kebanyakan calon tertukar tafsiran antara atlet jenis *introvert* dan jenis *ekstrovert*. Oleh kerana calon tersilap membuat tafsiran mengenai istilah *introvert* dan *ekstrovert*, calon tidak mendapat markah.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan jenis sukan bagi atlet yang berpersonaliti *introvert* dan berpersonaliti *ekstrovert*. Atlet yang berpersonaliti *introvert* cenderung memilih sukan seperti golf, snuker, memanah, boling, menembak, dan gimnastik manakala atlet yang berpersonaliti *ekstrovert* pula cenderung memilih sukan tinju, gusti, ragbi, hoki, dan bola sepak. Kebanyakan calon yang mendapat markah penuh jika tidak terkeliru dengan jawapan mereka pada soalan (a).

Soalan 3

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan tahap penguasaan kemahiran dalam kawalan motor untuk memastikan pergerakan dapat dilakukan dengan sempurna. Tahap penguasaan kemahiran dalam kawalan motor ialah latihan, pengekalan, dan pemindahan. Kebanyakan calon gagal menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini kerana tidak memahami konsep penguasaan kemahiran dalam kawalan motor. Kebanyakan calon menggunakan model Fitts dan Posner untuk memberikan jawapan kepada tahap penguasaan kemahiran dalam kawalan motor. Jawapan yang diberikan tidak tepat dan tidak terkandung dalam konsep penguasaan kemahiran kawalan motor.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon memerihalkan peranan tahap penguasaan kemahiran dalam kawalan motor. Tahap penguasaan kemahiran dalam kawalan motor adalah seperti yang berikut.

Kemahiran Latihan

- jumlah latihan yang diberikan
- komposisi latihan

Kemahiran Pengekalan

- maklum balas atlet
- kelemahan dan kekuatan atlet

Kemahiran Pemindahan

- aplikasi kemahiran yang dilakukan oleh atlet
- situasi sebenar pertandingan

Kebanyakan calon gagal menjawab dengan tepat konsep penguasaan kemahiran kawalan motor seperti soalan di bahagian (a).

Soalan 4

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan langkah penilaian awal yang perlu dilakukan oleh jurulatih terhadap pemain yang tiba-tiba rebah semasa bermain dalam permainan bola sepak sehingga pemain tersebut tidak sedarkan diri. Langkah penilaian awal yang perlu dilakukan oleh jurulatih terhadap pemain itu ialah membuat pemeriksaan pada saluran pernafasan, pernafasan, dan peredaran udara. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan pada bahagian ini. Walaupun terdapat calon yang menjawab dalam Bahasa Inggeris seperti *airway*, *breathing*, dan *circulation*, jawapan calon boleh diterima kerana membawa maksud yang sama.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan tindakan yang perlu dilakukan oleh jurulatih selepas penilaian awal dilakukan kepada pemain itu. Tindakan yang perlu dilakukan oleh jurulatih ialah mengeluarkan bendasing di dalam mulut mangsa, melonggarkan pakaian pemain, mendongakkan kepala pemain, memastikan saluran pernafasan terbuka, dan periksa denyutan nadi pemain itu. Soalan ini adalah berbentuk kajian kes. Arahan dan tugasannya soalan adalah jelas. Kelemahan calon adalah tidak memahami stem soalan yang diberikan. Kebanyakan calon memberikan jawapan secara umum dan tidak mengaitkan dengan kes pemain yang pengsan dan tidak sedarkan diri.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyatakan tindakan yang perlu dilakukan oleh jurulatih ke atas pemain tersebut sebelum pasukan paramedik tiba di tempat kejadian apabila mendapati pemain tidak memberi tindak balas terhadap penilaian awal. Tindakan yang perlu dilakukan oleh jurulatih ialah membuat resusitasi kardiopulmonari (CPR) dan EAR. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan situasi yang sesuai supaya tindakan di (c) boleh diberhentikan. Situasi yang sesuai supaya tindakan di (c) boleh diberhentikan ialah apabila mendapati mangsa telah sedar, paramedik sampai di tempat kejadian, dan mangsa disahkan meninggal dunia. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik.

Soalan 5

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menjelaskan langkah-langkah sebelum, semasa, dan selepas latihan yang perlu dilakukan oleh jurulatih yang berpengalaman dan berkemahiran taktikal dalam program latihan kepada pemain muda yang kurang berpengalaman. Langkah-langkah sebelum latihan ialah memperkenalkan secara teori demonstrasi kemahiran, tunjuk cara, dan menerangkan langkah-langkah keselamatan. Semasa program latihan pula jurulatih mestilah membuat kaedah pembetulan, melaksanakan kemahiran, proses ansur maju mengenal pasti kelemahan, dan membuat penambahbaikan. Selepas program latihan pula, jurulatih akan membuat penilaian, sesi penggulungan, dan membuat post-mortem. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan bahagian ini dengan baik. Namun, terdapat juga calon yang menganggap bahawa istilah program latihan sinonim dengan istilah periodisasi latihan. Kedua-dua istilah ini membawa maksud dan tujuan yang berlainan. Ini menyebabkan calon kehilangan markah.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon memerihalkan ciri seorang pendengar yang baik ketika menyampaikan pengajaran kepada pemain yang kurang berpengalaman. Ciri seorang pendengar yang baik ialah memberi perhatian semasa pemain mengemukakan soalan kepada jurulatih. Jurulatih juga mestilah menunjukkan riak muka positif dengan mempamerkan perlakuan yang positif kepada pemain.

Jurulatih juga mempunyai kemampuan mendengar soalan dan menunggu sehingga selesai soalan sebelum membuat keputusan dan bertindak balas mengikut kesesuaian serta bersifat terbuka, jujur dalam tindak balas. Walaupun kebanyakan calon memberikan jawapan berbentuk umum tetapi jawapan boleh diterima kerana masih relevan dengan kehendak soalan. Walau bagaimanapun markah calon terhad kerana jawapan calon tidak spesifik.

Soalan 6

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan masalah utama yang dihadapi oleh atlet A yang mempunyai kemahiran dan tahap fizikal yang tinggi tetapi sering mengalami kekalahan. Masalah utama yang dihadapi oleh atlet A ialah kelemahan mental, kurang tumpuan, dan gagal mengawal tekanan semasa pertandingan akhir. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan bahagian ini dengan baik kerana arahan dan tugasannya jelas dan tertumpu kepada pengetahuan asas psikologi sukan sahaja.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menjelaskan tindakan yang perlu dilakukan untuk membantu atlet yang mengalami masalah di (a). Tindakan yang dilakukan untuk membantu atlet itu ialah mengenal pasti punca seperti mengumpul rekod, temu bual atlet, dan menganalisis video yang telah dirakamkan. Soalan bahagian ini memerlukan calon membuat sintesis bagi menjelaskan tindakan yang perlu diambil bagi masalah yang dihadapi oleh atlet itu. Kelemahan calon adalah mereka tidak bersedia untuk menjana minda ke aras yang lebih tinggi untuk menyelesaikan permasalahan yang dihadapi oleh atlet itu.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon memerihalkan sumbangan yang dapat dilakukan oleh seseorang ahli psikologi sukan dalam meningkatkan prestasi atlet. Sumbangan yang dapat dilakukan oleh seseorang ahli psikologi sukan ialah sebagai pendidik yang mengajar kemahiran psikologi sukan dan menggalakkan kajian berkaitan dengan psikologi sukan. Ahli psikologi juga berperanan sebagai pengamal klinikal untuk menyelesaikan masalah klinikal berkaitan dengan psikologi dan sebagai kaunselor atau perundingcara dengan memberikan nasihat kepada atlet.

Soalan 7

Soalan bahagian (a) mengkehendaki calon menghuraikan faktor ekstrinsik yang menyebabkan kecederaan kepada pemain hoki dalam satu pertandingan. Faktor ekstrinsik yang menyebabkan kecederaan kepada pemain hoki ialah peralatan yang tidak sesuai dan tidak mengikut piawaian, kemudahan yang tidak diselenggara, penonton yang tidak terkawal dan bertindak agresif, saiz badan pemain lawan yang tidak sepadan, permukaan gelanggang yang tidak rata dan licin, dan cuaca yang ekstrem.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menjelaskan langkah pencegahan kecederaan yang disebabkan oleh faktor ekstrinsik. Langkah pencegahan kecederaan ialah kebijaksanaan dalam membuat keputusan yang rasional, kepatuhan kepada peraturan, akur kepada peraturan dan undang-undang permainan, personaliti atlet yang bersikap egoistik, dan sikap atlet yang terpengaruh dengan rakan sebaya. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan baik soalan dalam bahagian (a) dan bahagian (b). Terdapat juga calon yang lemah dan keliru dengan penggunaan istilah ekstrinsik yang menggunakan bahasa pinjaman yang menyebabkan calon tidak dapat memberikan dan menghuraikan isi.

KERTAS 966/5 (UJIAN AMALI BERTULIS)

Komen am

Pada keseluruhannya, mutu jawapan calon dalam soalan eseai adalah sederhana. Hal ini dikatakan demikian kerana calon gagal merancang jawapan dengan baik. Keadaan ini menyebabkan jawapan calon berulang-ulang dan tidak tepat. Kelemahan calon yang paling ketara ialah calon gagal memahami kehendak soalan. Kebanyakan calon tidak dapat menginterpretasikan soalan tersebut sebagai *beyond the sentence*.

Komen soalan demi soalan

Soalan 1

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan rumus yang sesuai dan menghitung jumlah perlawanan keseluruhan jika pertandingan yang dijalankan terdiri daripada 16 buah pasukan secara liga satu pusingan. Rumus yang digunakan untuk menghitung jumlah perlawanan keseluruhan adalah seperti yang berikut.

$$\begin{aligned} N(N-1) \\ : 16(16-1) \\ : 16(15) \\ : 16(15-1)/2 \\ : 240/2 \\ : 120 \text{ Jumlah perlawanan} \end{aligned}$$

Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon membuat rumusan dan penghitungan apabila pihak pengangur melaksanakan dalam liga kumpulan, iaitu empat pasukan dalam satu kumpulan dengan tempat pertama dan tempat kedua pasukan dalam kumpulan akan bertanding di peringkat seterusnya dengan menggunakan sistem kalah mati. Rumus dan cara penghitungan jumlah perlawanan adalah seperti yang berikut.

$$\begin{aligned} N(N-1)/2 \times 4 \\ : 4(4-1)/2 \times 4 \\ \text{Jumlah perlawanan: } 24 \end{aligned}$$

Pusingan seterusnya:

$$\begin{aligned} N-1 \\ : 8-1 \\ \text{Jumlah perlawanan: } 7 \end{aligned}$$

Jumlah keseluruhan perlawanan adalah seperti yang berikut:

$$\begin{aligned} 24 + 7 \\ \text{Jumlah perlawanan: } 31 \end{aligned}$$

Pada peringkat awal perlawanan, kebanyakan calon dapat menyatakan rumus dan membuat penghitungan tentang jumlah perlawanan. Walau bagaimanapun pada peringkat yang seterusnya kebanyakan calon membuat kesilapan kerana gagal menyatakan rumus yang tepat. Ini menyebabkan calon kehilangan banyak markah dan gagal menepati jawapan mengikut skema pemarkahan.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyatakan sistem pertandingan yang sesuai digunakan sekiranya penganjur menghadapi kekangan kewangan, masa, dan prasarana. Sistem pertandingan yang digunakan oleh penganjur ialah sistem kalah mati. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat bahagian ini.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan rumus dan membuat penghitungan berdasarkan jawapan calon di(c), iaitu menggunakan sistem kalah mati dengan mengekalkan 16 buah pasukan. Rumus dan cara penghitungan adalah seperti yang berikut.

N-1

: 16-1

: 15 jumlah perlawanan

Kebanyakan calon dapat memahami kehendak soalan dengan menyatakan rumus dan membuat penghitungan dengan tepat.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan kelebihan sistem liga kepada penganjur kejohanan dan pasukan yang bertanding. Kelebihan sistem liga ialah menghasilkan pemenang mutlak, menggunakan kemudahan prasarana secara optimum, pasukan dapat lebih peluang untuk bertanding menentukan *ranking* kepada setiap pasukan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan baik pada bahagian ini. Terdapat juga calon keliru antara sistem liga dengan sistem kalah mati yang menyebabkan calon tidak mendapat sebarang markah.

Soalan 2

Soalan bahagian (a) menghendaki calon mengenalpasti lokasi bagi mengambil ukuran lipatan kulit berdasarkan gambar rajah yang diberikan. Lokasi bagi mengambil ukuran lipatan kulit ialah trisep, bisep, sapkalapularis, dada(lelaki sahaja), supraliak, peha, belakang badan, dan betis. Kebanyakan calon tidak dapat mengenal pasti lokasi untuk mengukur lipatan kulit. Lokasi yang dinyatakan juga tidak saintifik dari segi istilah.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan langkah mengikut urutan yang betul bagi mengukur lipatan kulit. Calon sepatutnya mengemukakan jawapan mengikut urutan yang betul seperti menetukan bahagian anggota badan yang akan diukur, mengenal pasti lokasi yang hendak diukur, membuat tanda di lokasi yang hendak diukur, cubit setebal 1 hingga 1.5 cm menggunakan ibu jari dan jari telunjuk menggunakan kaliper untuk membuat ukuran pada bahagian yang dicubit. Baca lipatan yang diukur dengan menggunakan kaliper dalam masa empat saat. Ulang sebanyak dua kali untuk mendapatkan bacaan yang tepat. Jika bacaan berbeza, ambil bacaan percubaan untuk kali ke-3. Kebanyakan calon tidak dapat menyatakan urutan yang tepat untuk mengukur lipatan kulit. Calon hanya menyatakan secara ringkas dan umum untuk mengukur lipatan kulit.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyatakan kesilapan yang boleh berlaku semasa membuat pengukuran lipatan kulit. Kesilapan yang kerap dilakukan ialah cubitan yang terlalu tebal pada kulit untuk membuat pengukuran. Bacaan terlalu pantas dan lambat akan menyebabkan lipatan kulit akan kembali ke kedudukan asal, jangan membuat pengukuran sejurus selepas latihan kerana pengeluaran peluh akan menyebabkan bacaan tidak tepat, dan membuat ukuran kedua selepas ukuran kali pertama. Kebanyakan calon dapat menyatakan kesilapan semasa membuat pengukuran lipatan kulit.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan cara lain untuk mengukur kandungan lemak dalam badan selain daripada pengukuran lipatan kulit. Cara lain untuk mengukur kandungan lemak dalam adalah dengan menggunakan *Bio-electrical Independence Analysis*, DEXA.Jcam, dan pengiraan menggunakan rumus. Semua calon gagal memberikan jawapan dengan tepat.

Soalan 3

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan tempoh masa fasa persediaan dirancang bagi program latihan tahunan untuk pasukan ragbi seperti ditunjukkan dalam gambar rajah periodisasi. Tempoh masa fasa persediaan dirancang ialah selama lima bulan. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan dengan tepat.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan perbezaan antara persediaan umum dengan persediaan khusus. Persediaan umum meliputi kesemua komponen kecergasan manakala persediaan khusus memberikan tumpuan kepada komponen sukan yang dilatih. Kebanyakan calon tidak memahami konsep periodisasi dalam program latihan. Calon hanya menyatakan secara umum jawapan berkenaan iaitu, dari segi maksud persediaan umum dan persediaan khusus dan gagal membuat perbandingannya.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyatakan sebab adaptasi anatomi diberikan keutamaan terlebih dahulu oleh jurulatih ke atas atlet dalam membina kekuatan fizikal. Adaptasi anatomi diberikan keutamaan terlebih dahulu untuk membina kekuatan fizikal kerana dapat mengurangkan risiko kecederaan, kesedalian mental dan fizikal atlet, meningkatkan julat pergerakan, meningkatkan kekuatan, kuasa, dan kepantasan. Kebanyakan calon tidak memahami konsep adaptasi anatomi yang digunakan bagi membina kekuatan fizikal. Jawapan calon bersifat umum dan tidak mengaitkan konsep adaptasi anatomi.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan perbezaan antara kitaran makro dengan kitaran mikro dalam periodisasi. Kitaran umum ialah jangka masa latihan yang singkat antara satu dan dua minggu manakala kitaran khusus terdiri daripada beberapa kitaran mikro antara 10 hingga 11 bulan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (e) menghendaki calon menyatakan kepentingan perlawanan persahabatan dalam periodisasi latihan semasa fasa persediaan khusus. Kepentingan perlawanan persahabatan ialah meningkatkan keberkesanan latihan, menilai kemampuan atlet, dan meningkatkan motivasi atlet. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (f) menghendaki calon menyatakan sebab persediaan psikologi mula diberikan kepada atlet di pertengahan fasa pra pertandingan. Persediaan psikologi penting di pertengahan fasa pra pertandingan kerana ketika itu fizikal atlet perlu dibangunkan sebagai keperluan asas. Jika komponen fizikal telah bersedia, komponen lain mudah dibangunkan dan dapat mengelakkan kecederaan daripada berlaku. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat dalam bahagian ini.

Soalan 4

Soalan bahagian (a) (i) menghendaki calon menyatakan tindakan yang perlu dilakukan sebelum bantuan pernafasan diberikan seperti situasi dalam gambar rajah. Tindakan yang perlu dilakukan sebelum bantuan pernafasan diberikan ialah individu memberikan hembusan awal sebanyak dua kali kepada atlet yang pengsan itu. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (a) (ii) menghendaki calon menyatakan langkah permulaan dilakukan semasa menggunakan kaedah CPR. Langkah permulaan semasa menggunakan kaedah CPR ialah menilai sama ada terdapat aliran udara dan meneruskan proses respiratori jika terdapat aliran udara di paru-paru. Kebanyakan calon keliru dengan tugasannya. Calon tertumpu kepada prosedur menggunakan kaedah CPR. Calon tidak mendapat markah.

Soalan bahagian (a) (iii) menghendaki calon menjelaskan mengapa kaedah CPR perlu dilakukan ke atas pesakit itu. Kaedah CPR perlu dilakukan dengan mendongakkan kepala sedikit dan angkat dagu ke atas, dan memicit hidung pesakit. Rongga mulut diperiksa dan keluarkan bendasing jika terdapat di dalamnya. Soalan bahagian ini memerlukan calon mengetahui teknik yang betul untuk melakukan CPR. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (a) (iv) menghendaki calon menjelaskan bagaimana CPR dilakukan dengan betul. Kaedah CPR dilakukan dengan betul ke atas pesakit jika terdapat pergerakan pada bahagian dada. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (b) (i) menghendaki calon menyatakan langkah yang seterusnya jika atlet masih tidak bernafas walaupun kaedah CPR telah dilakukan. Jika atlet masih tidak bernafas, pelaku hendaklah melakukan teknik tekanan dada sehingga atlet tersebut memberikan respons. Kebanyakan calon gagal menjawab dengan tepat teknik yang digunakan untuk membolehkan atlet yang tidak bernafas memberikan respons semula. Calon tidak mendapat sebarang markah.

Soalan bahagian (b) (ii) menghendaki calon memerihalkan teknik CPR mengikut urutan yang betul. Teknik CPR mengikut urutan yang betul adalah seperti yang berikut.

- tindih kedua-dua belah tangan dan melakukan tekanan pada dada sebanyak 20 kali
- pastikan tangan lurus semasa melakukan tekanan
- lakukan hembusan sebanyak dua kali
- ulangi tindakan hingga mangsa sedar/bantuan tiba

Soalan bahagian ini juga memerlukan calon mengetahui teknik CPR mengikut urutan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan baik pada bahagian ini.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyatakan situasi di mana bantuan CPR diberhentikan. Bantuan CPR diberhentikan apabila mangsa telah sedar, anggota paramedik sampai, membahayakan pelaku, dan mangsa telah disahkan mati. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan baik dalam bahagian ini.